

Etelä-Pohjanmaan HVA Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen tilannekuvaa 5/2024

Projektipäällikkö Tytti Luoto

Tarpeet ja tavoitteet uudistuksesta

- Väestön tarpeiden mukaiset palvelut
 - Palvelut yhdenvertaisesti kaikille
 - Painotus ennalta ehkäisevään työhön
- Ammattilaisten työnjako toimii asiakkaan parhaaksi
 - Asiakas saa palvelut yksilöllisten tarpeiden mukaan
 - Asiakas saa avun ajoissa siellä missä tarve tunnistetaan
- Toimivat ja yhteensovitetut palvelut
 - Asiointi on sujuvaa, matalan kynnyksen palvelut
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio
- Parempaa laatua ja vaikuttavuutta

Selvityksen taustaa

- Selvitystyölle tilaus
 - Tarkoituksena oli tuottaa tilannekuva, jolla sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen uudelleen allokointia edistetään selvitystyön pohjalta (Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen johtoryhmä 20.3.2024 § 95).
 - Selvitystyön roolit, vastuut ja toteuttajatahot; pirstaloituneen sosiaalihuollon kentän tilannekuvan luominen ja resurssin haltuunotto, väestön tarpeet huomioiden. Aluevaltuuston päätös sekä UTV ohjelmasta, että Toimeenpano, vakiinnuttaminen ja kehittäminen ohjelmasta.
 - Keskustelukierros keväällä 2024 eri yksiköissä (dia)
 - Aineistot resursseista (dia)
 - Kysely sosiaalityön ja -ohjauksen henkilöstölle 15.5.-28.5.2024
 - Vastaajajoukko – miten valikoitui
 - Vastaajien määrä (N=160) edustaa n.75%:a sosiaalihuollon asiakastyön henkilöstöstä – hyvä otanta jonka perusteella kyselyn tuloksia voidaan pitää edustettavana otantana koko sosiaalihuollon ammattihenkilöiden näkemyksistä.
- Kyselyn toteutus ja toteuttajat
- Kyselyaineiston analysoinnissa tarkasteltu vastauksia palvelutehtävittäin sekä myös aluekohtaisesti, toteuttajina Anneli Riski Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa -hanke, Anne Saarijärvi SONet BOTNIA/Kehityspalvelut. Kehityspalvelut/raportointitiimi Hanna Pohjoisaho ja Valteri Virtanen
- Täydentävät esihenkilöiden haastattelut, Tytti Luoto/UTV-ohjelma N= 12
 - Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen tilannekuva 6/2024
 - Uudet tehtävänkuvat sosiaalityöntekijöille ja sosiaaliohjaajille ja sen myötä uusi palvelurakenne.
 - Organisaation toimintatapojen tehostaminen, uudistaminen ja järjeistäminen.

Eteneminen

- Hyväksytty toimeenpano, kehittäminen ja vakiinnuttaminen ohjelma 9.10.2023
- Aluehallitus 15.1.2024 UTV + vakiinnuttaminen
 - Keskustelu työikäisten terveystieteiden yksikön kanssa 18.1.2024
 - Aikuissosiaalityöntekijöiden klubi 14.3.2024
- Käsittely hyvinvointialueen johtoryhmässä 20.3.2024
 - Psykiatrian sosiaalityöntekijöiden tapaaminen 11.4.2024
 - Terveystieteiden sosiaalityöntekijöiden tapaaminen 16.4.2024
 - Perheiden palvelut jory 22.4.2024
 - Aikuispsykiatria ja työikäisten sosiaalityö 14.5.2024
 - Työikäisten jory 14.5.
 - Lasten- ja nuorten psykiatria 15.5.2024
 - Riippuvuushoidon keskus 16.5.2024
- Kysely liikkeelle 15.-16.5.2024
- Yhteinen tapaaminen 30.5.2024, Mediwest
- Webropol –kyselyn palaute 19.8.2024

Perhe- ja sosiaalipalvelujen työntekijämäärät kevät 2024

Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus

Eteläinen ; 7 sosiaalityöntekijää, 5 sosiaaliohjaajaa

Keskinen ; 13 sosiaalityöntekijää, 7 sosiaaliohjaajaa

Pohjoinen ; 9 sosiaalityöntekijää, 5 sosiaaliohjaajaa

Keskinen sis. Ankkuri- tiimi; 1 sosiaalityöntekijä ja 1 sosiaaliohjaaja

Asiakasohjaus: ma-pe klo 9-15.00, 3 asiakasohjaajaa

Työikäiset sosiaalityö ja -ohjaus

Eteläinen; 4 sosiaalityöntekijää, 12 sosiaaliohjaajaa,

Keskinen; 7 sosiaalityöntekijää, 16 sosiaaliohjaajaa,

Pohjoinen; 5 sosiaalityöntekijää, 18 sosiaaliohjaajaa,

Lisäksi toimistosihteerit

Asiakasohjaus puhelimitse ma-to klo 9-11 kaikilla alueilla sekä chat ma-to 12-14

Sosiaali- ja kriisipäivystys

13 sosiaalityöntekijää ja 6 sosiaaliohjaajaa

Kasvatus- ja perheneuvola

7 sosiaalityöntekijää (4 virkaa, 3 toimea)

4 perheneuvojaa (sosionomi, YAMK sosionomi)

Lapsioikeudelliset palvelut

5 sosiaalityöntekijää + 1 sij. sosiaalityöntekijä

3 YAMK

1 muu koulutus

Lastensuojelun sosiaalityö- ja ohjaus

Eteläinen alue; 10 sosiaalityöntekijää, 1,5 sosiaaliohjaajaa

Keskinen alue; 14 sosiaalityöntekijää, 2 sosiaaliohjaajaa

Pohjoinen alue; 13 sosiaalityöntekijää, 1 sosiaaliohjaaja

Keskitetty jälkihuolto 2 sosiaalityöntekijää ja 2 sosiaaliohjaajaa

Perhehoito 2 sosiaalityöntekijää ja 4 sosiaaliohjaajaa

Jälleenyhdistämistiimi 1 sosiaalityöntekijä

Vammaissosiaalityö ja -ohjaus

Eteläinen alue; 0 sosiaalityöntekijää, 9 sosiaaliohjaajaa

Keskinen alue; 3 sosiaalityöntekijää, 13 sosiaaliohjaajaa

Pohjoinen alue; 3 sosiaalityöntekijää, 6 sosiaaliohjaajaa

Vastuuyksikköjohtajat osallistuvat alueesta riippuen asiakastyöhön

Asiantuntija- ja terapiapalvelut 1 sosiaalityöntekijä ja 1 sosiaaliohjaaja

Asiakasohjaus (koko alue) 2 asiakasohjaajaa

Terveysosiaalityö

12 sosiaalityöntekijää 3 sosiaaliohjaajaa (toimia)

13 sosiaalityöntekijää, aikuispsykiatria (toimia)

4 sosiaalityöntekijää, lasten ja nuorten psykiatria (toimia)

2 sosiaalityöntekijää 4+2 sosiaaliohjaajaa, Riippuvuushoidon keskus

Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen tilannekuva

Kyselyn taustakysymykset 1-8

Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa - hanke

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

SONet BOTNIA

1. Vastaajien koulutustausta palvelualueittain

■ Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

■ Lastensuojelun sos.työ

■ Työkäisten palvelut

■ Sosiaali- ja kriisipäivystys

■ Iäkkäiden palvelut

■ Vammaispalvelut

■ Päihde- ja riippuvuustyö

■ Terveyssoseaalityö

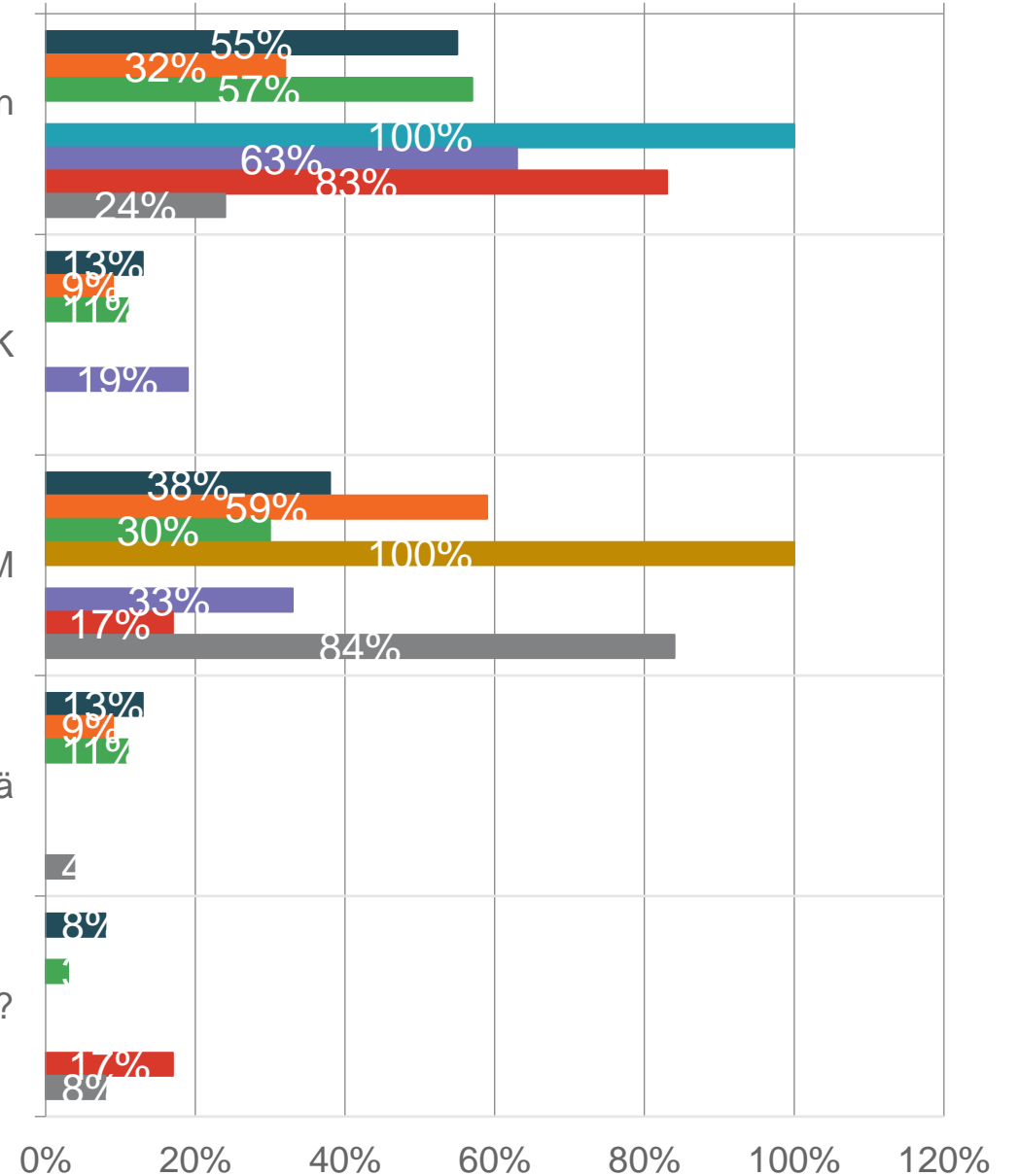
Sosionomi AMK (tai aiempi opistotason tutkinto)

Sosiaalialan YAMK

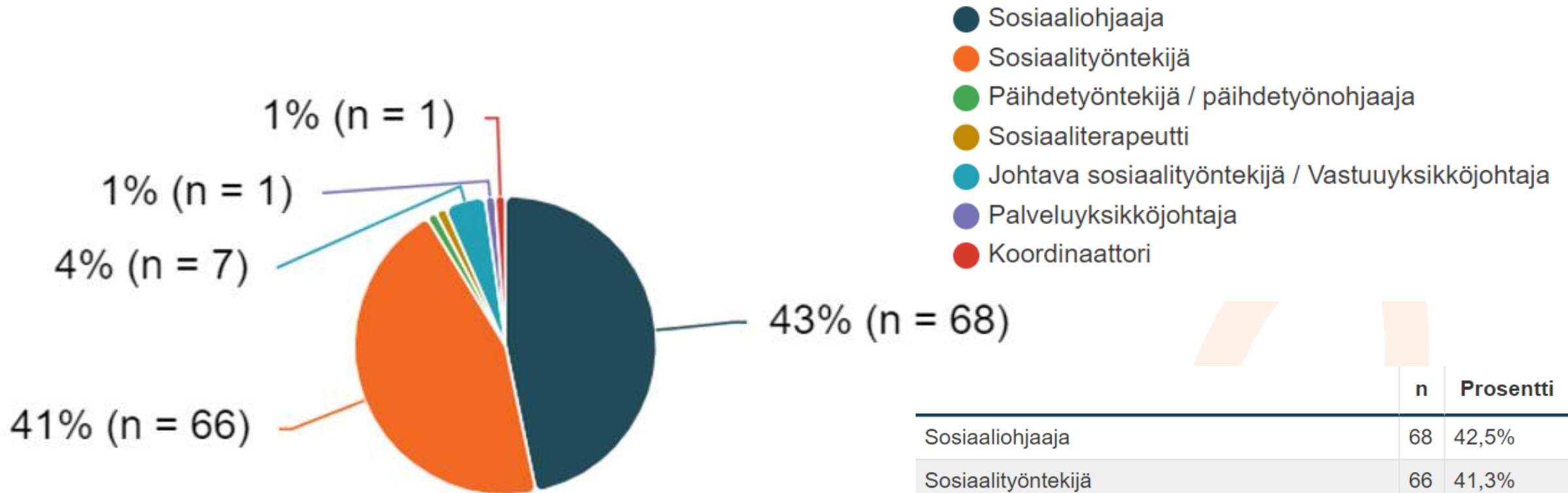
Sosiaalityöntekijä YTM/VTM

Sijaispätevä sosiaalityöntekijä

joku muu, mikä?

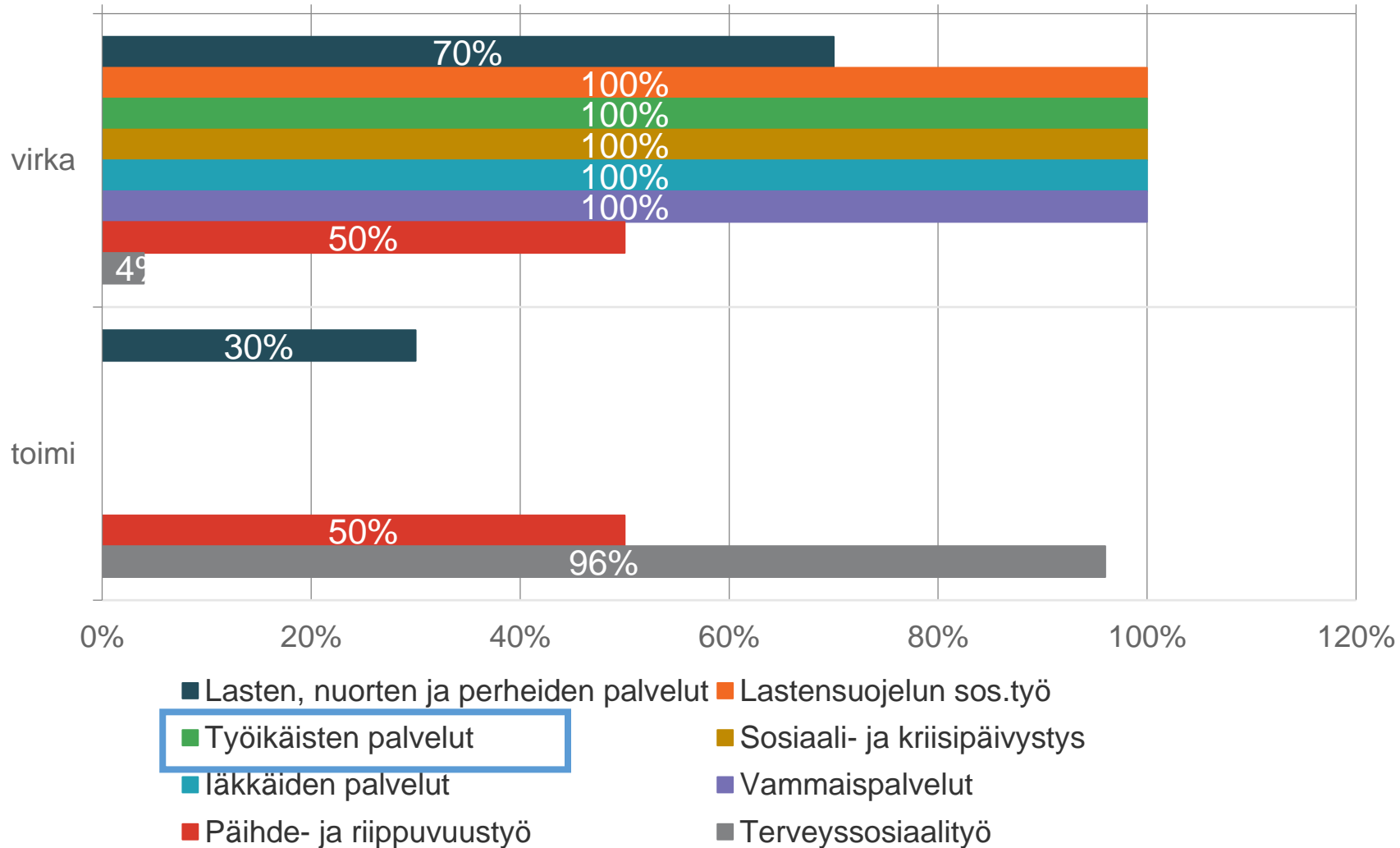

2. Vastaajien tehtävänimikkeet pl. opiskeluhuolto ja perheoikeudelliset palvelut

	n	Prosentti
Sosiaaliohjaaja	68	42,5%
Sosiaalityöntekijä	66	41,3%
Päihdetyöntekijä / päihdetyönohjaaja	1	0,6%
Sosiaaliterapeutti	1	0,6%
Johtava sosiaalityöntekijä / Vastuuyksikköjohtaja	7	4,4%
Palveluyksikköjohtaja	1	0,6%
Koordinaattori	1	0,6%

3. Vastaajien työsuhde palvelualueittain

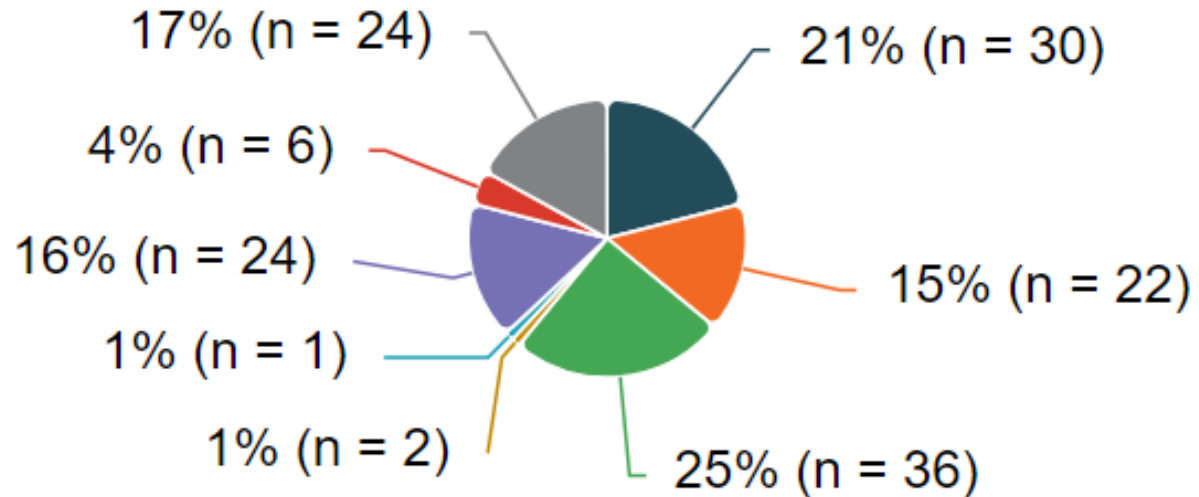

Vastaajista
76% on virassa ja
24% toimesta

Lastensuojelussa, työikäisten palveluissa, sosiaali- ja kriisipäivystyksessä, iäkkäiden palveluissa ja vammaispalveluissa kaikki vastanneet toimivat virassa.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa toimesta on 30% vastaajista, päihde- ja riippuvuustyössä 50% ja terveyssoseaalityössä 96%:a.

7. Vastaajat työyksiköittäin, N=145

Eniten vastauksia annettiin työikäisten palveluista (25%) ja lasten, nuorten ja perheiden palveluista (21%).

Terveyssoseaalityö, vammaispalvelut ja lastensuojelun sosiaalityö olivat tasaisesti edustettuna (15-17% vastaajista).

lääkkäiden palveluista ja sosiaali- ja kriisipäivystyksestä saatiin vain yksittäisiä vastauksia.

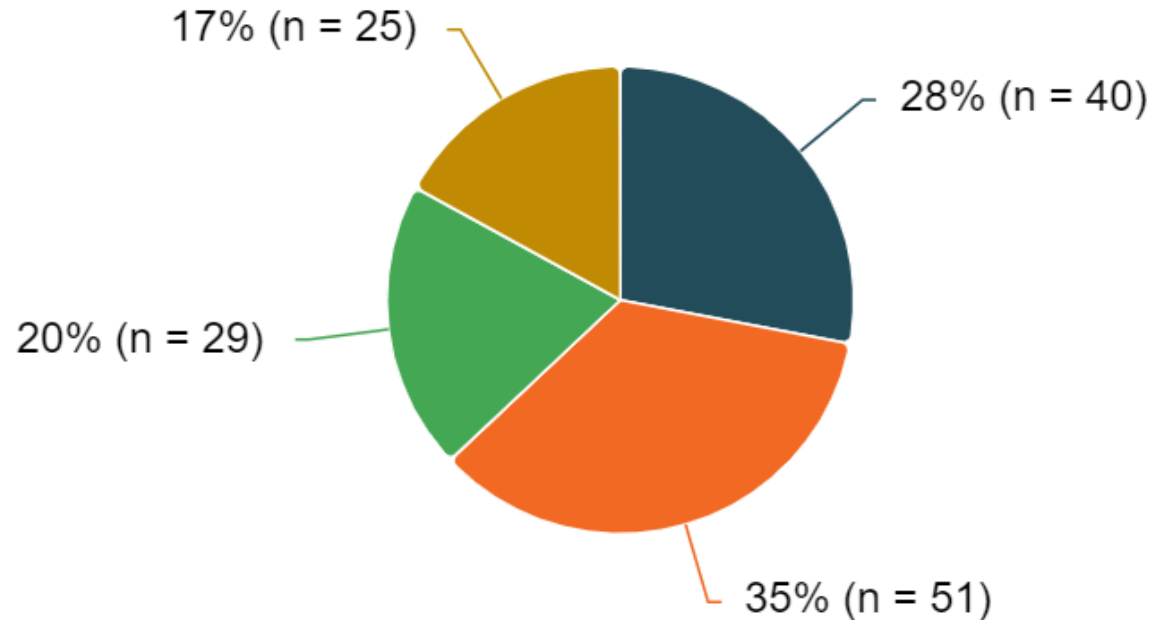
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- Lastensuojelun sos.työ
- Työikäisten palvelut
- Sosiaali- ja kriisipäivystys
- läkkäiden palvelut
- Vammaispalvelut
- Päihde- ja riippuvuustyö
- Terveyssoseaalityö

Vastauksista on poissuljettu Vastaajat jotka valinneet tehtävänimikkeeksi Jokin muu.

Jokin muu listaus:
Koulukuraattori/vastaava kuraattori 7
Lastenvalvoja 2
Palveluyksikköjohtaja 2
Sosiaalityön opiskelija 1
Kasvatus- ja perheneuvolan sos.tt 1
Palvelualuejohtaja 1
Sosiaaliohjaajan virka 1
Päihdehuollon ohjaaja 1
Vt sosiaalityöntekijä 1

8. Vastaajien jakautuminen alueellisesti, N= 145

pl. opiskeluhuolto ja perheoikeudelliset palvelut

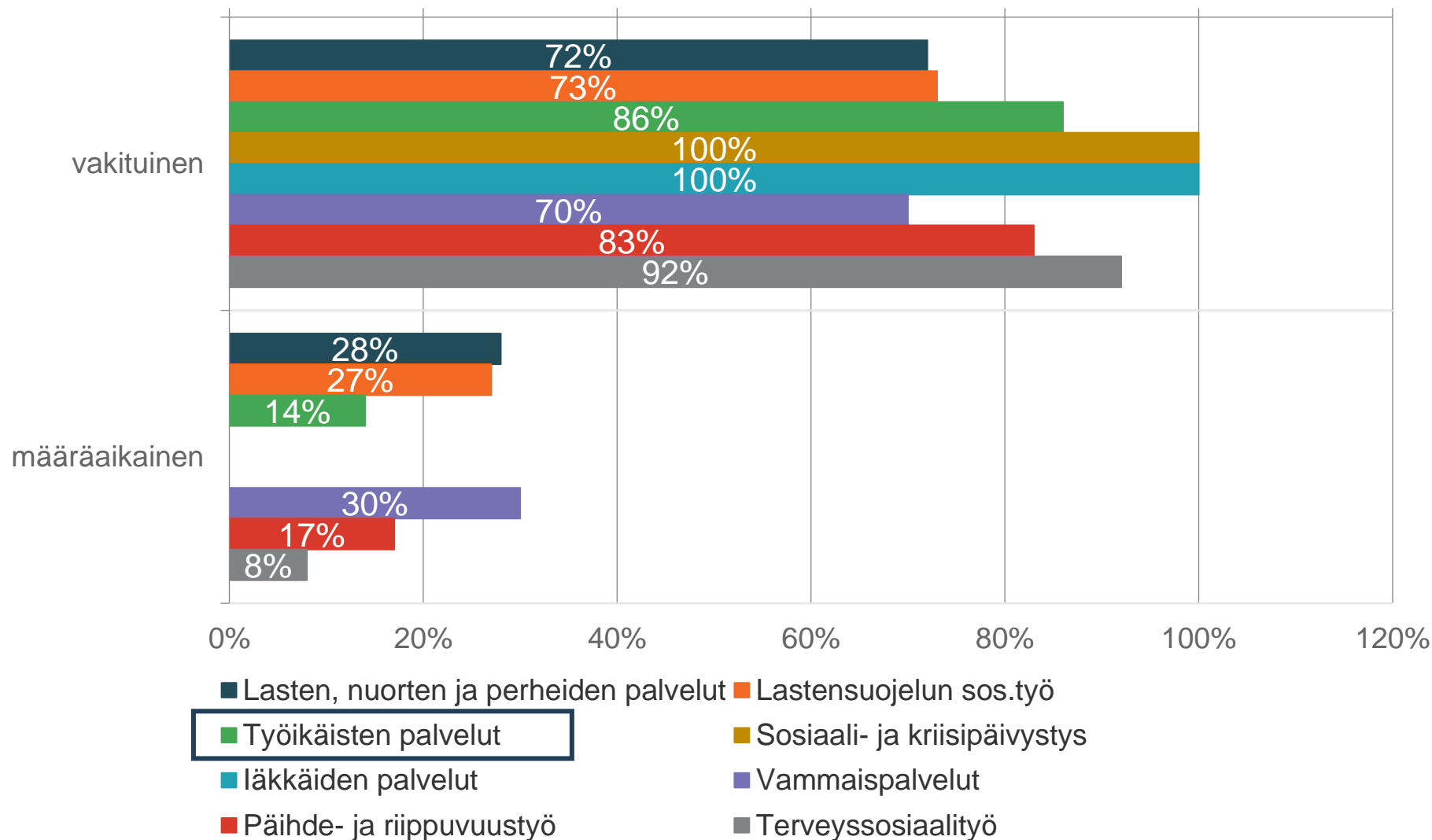
- Pohjoisella alueella (Alavus, Alajärvi, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Lapua, Soini, Vimpeli, Ähtäri)
- Keskisellä alueella (Seinäjoki, Isokyrö)
- Eteläisellä alueella (Ilmajoki, Isojoki, Kauhajoki, Karijoki, Kurikka, Teuva)
- Koko hyvinvointialueella

Vastaajat jakoutuivat hyvin tasaisesti koko hyvinvointialueelle.

Vastauksista on poissuljettu Vastaajat jotka valinnet tehtävänimikkeeksi Jokin muu.

Jokin muu listaus:
Koulukuraattori/vastaava kuraattori 7
Lastenvalvoja 2
Palveluyksikköjohtaja 2
Sosiaalityön opiskelija 1
Kasvatus- ja perheneuvolan sos.tt 1
Palvelualuejohtaja 1
Sosiaaliohjaajan virka 1
Päihdehuollon ohjaaja 1
Vt sosiaalityöntekijä 1

4. Vastaajien työsuhde palvelualueittain

Vastaajista 79% on vakituisia ja 21% määräaikaisia työntekijöitä.

Useimmilla palvelualueilla 2/3 osa on vakituudessa työsuhhteessa.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, lastensuojelussa ja vammaispalveluissa n.30% on määräaikaisia työntekijöitä.

Myös työikäisten palveluissa ja päihde- ja riippuvuuspalveluissa on jonkin verran määräaikaisia työntekijöitä, n.15%.

6. Työkokemus sosiaalialan tehtävistä yhteensä

- Hyvinvointialueen sosiaalihuollon ammattihenkilöt ovat hyvin kokeneita sosiaalialan ammattilaisia.
- Maakunnallisesti vastaajien työkokemus jakautui melko tasaisesti.
- Keskisellä alueella on eniten yli 15 vuoden työkokemuksen omaavia. He jakautuivat usealle palvelualueelle.

	Pohjoinen		Keskinen		Eteläinen		Koko Hva		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	
alle 1 vuotta	2	4,2%	0	0,0%	1	3,2%	3	10,3%	6
1-2 vuotta	2	4,3%	1	1,9%	1	3,2%	0	0,0%	4
2-5 vuotta	2	4,3%	6	11,3%	2	6,5%	1	3,5%	11
5-10 vuotta	9	19,1%	13	24,5%	4	12,9%	3	10,3%	29
10-15 vuotta	14	29,8%	6	11,3%	8	25,8%	4	13,8%	32
yli 15 vuotta	18	38,3%	27	51,0%	15	48,4%	18	62,1%	78
Yhteensä	47		53		31		29		160

Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen tehtävänkuvat

Kysymykset 9-10

Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa - hanke

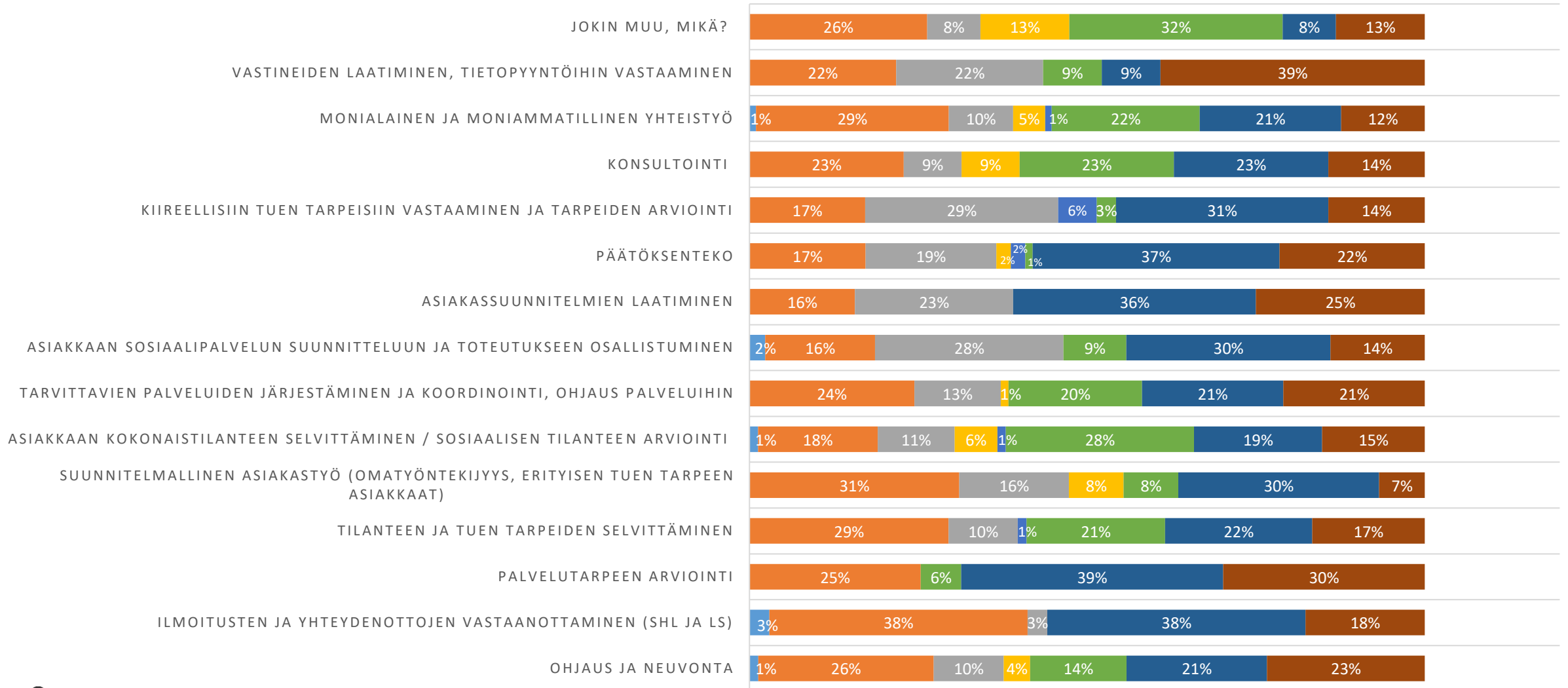

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

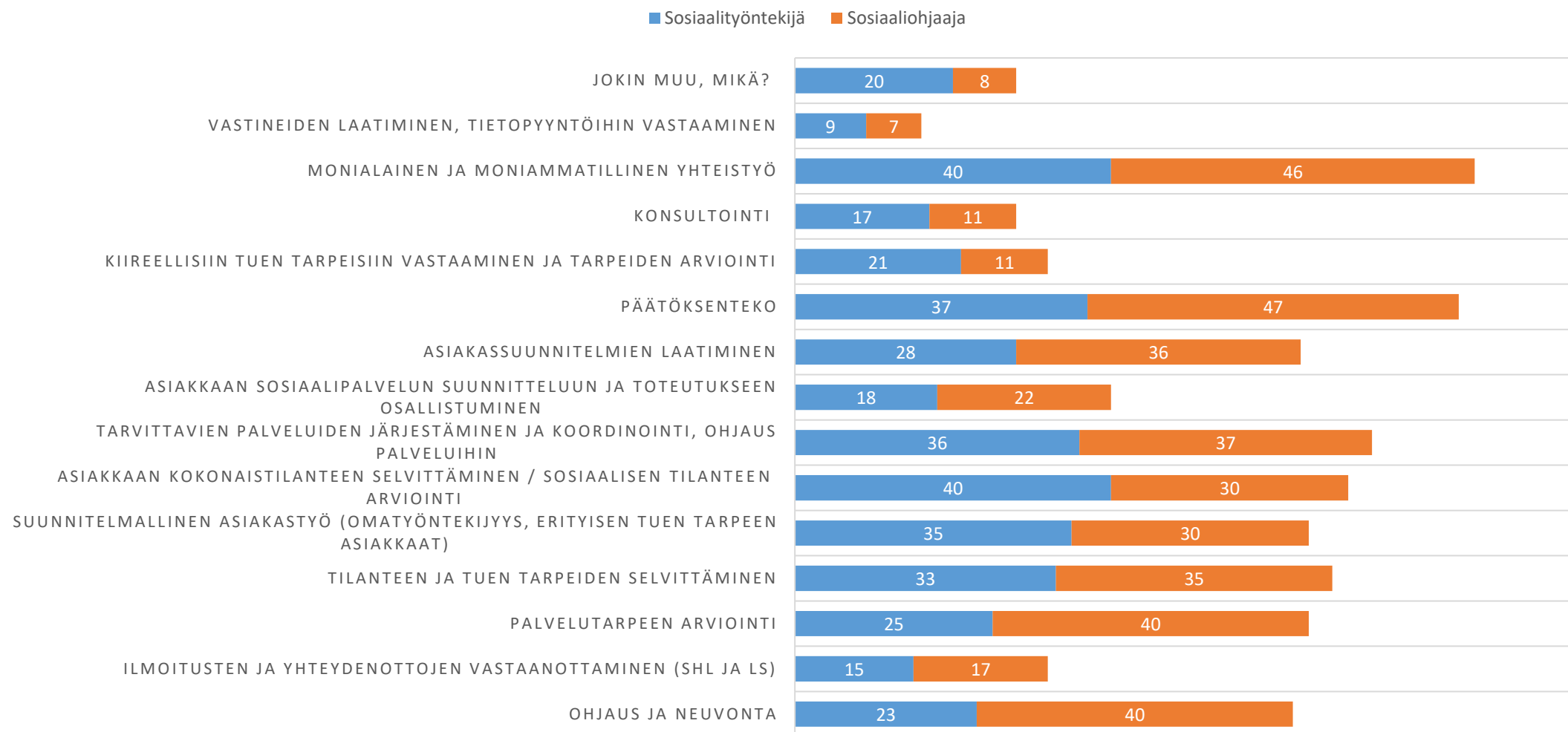
SONet BOTNIA

9.KESKEISIMMÄT TYÖTEHTÄVÄT PALVELUALUEITTAIN, KAIKKI TEHTÄVÄNIMIKKEET

■ Iäkkäiden palvelut
 ■ LaNuPe-palvelut
 ■ Lastensuojelun sosiaalityö
 ■ Päihde- ja riippuvuustyö
 ■ Sosiaali- ja kriisipäivystys
 ■ Terveystieteiden sosiaalityö
 ■ Työikäisten palvelut
■ Vammaispalvelut

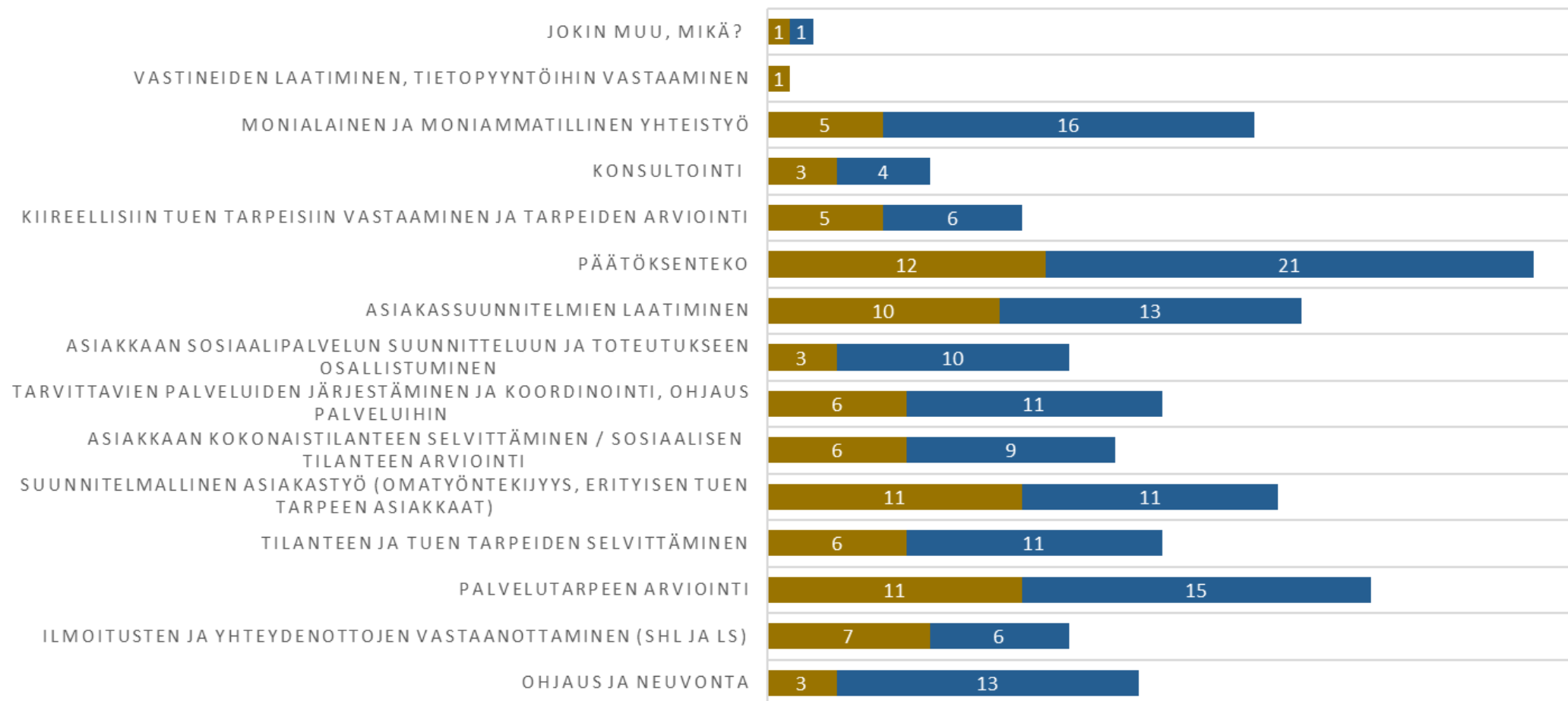
9.KESKEISIMMÄT TYÖTEHTÄVÄT – VERTAILU NIMIKKEITTÄIN (SOSIAALITYÖNTEKIJÄ & SOSIAALIOHJAAJA)

KESKEISIMMÄT TYÖTEHTÄVÄT TYÖIKÄISTEN PALVELUT

■ Sosiaalityöntekijä Työkäisten palvelut

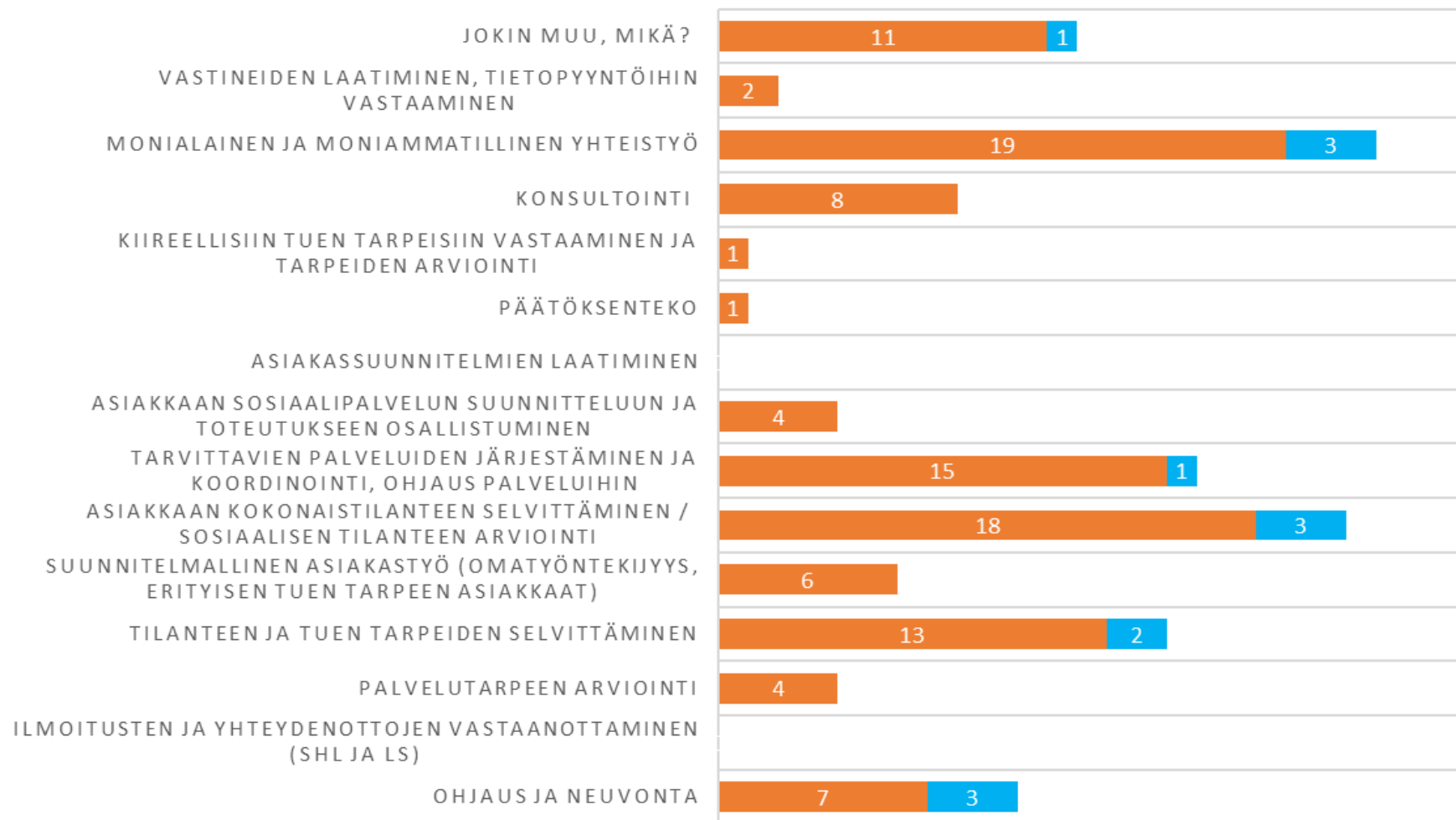
■ Sosiaaliohjaaja Työkäisten palvelut

KESKEISIMMÄT TYÖTEHTÄVÄT TERVEYSSOSIAALITYÖ

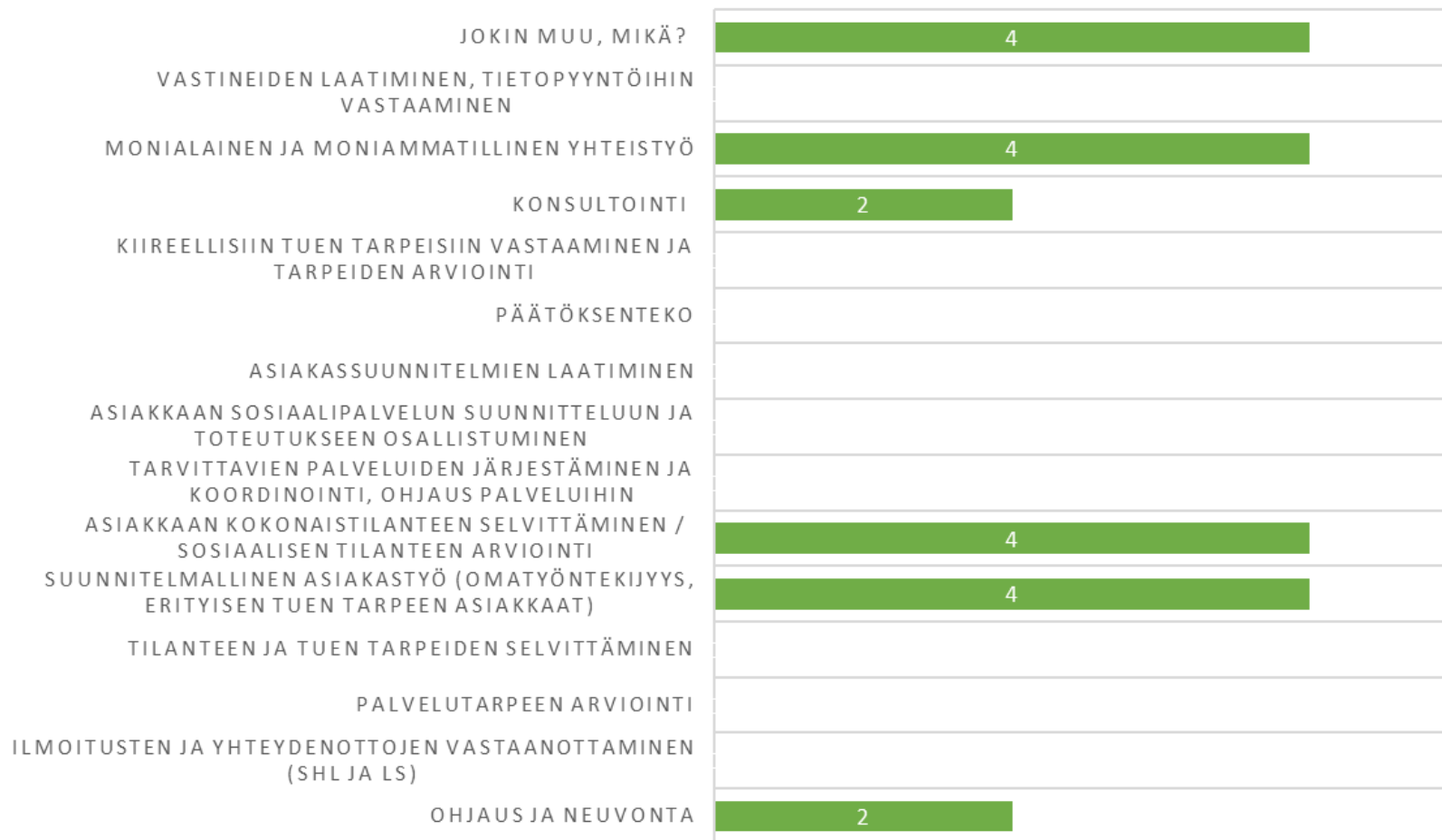
■ Sosiaalityöntekijä Terveyssozialityö

■ Sosiaaliohjaaja Terveyssozialityö

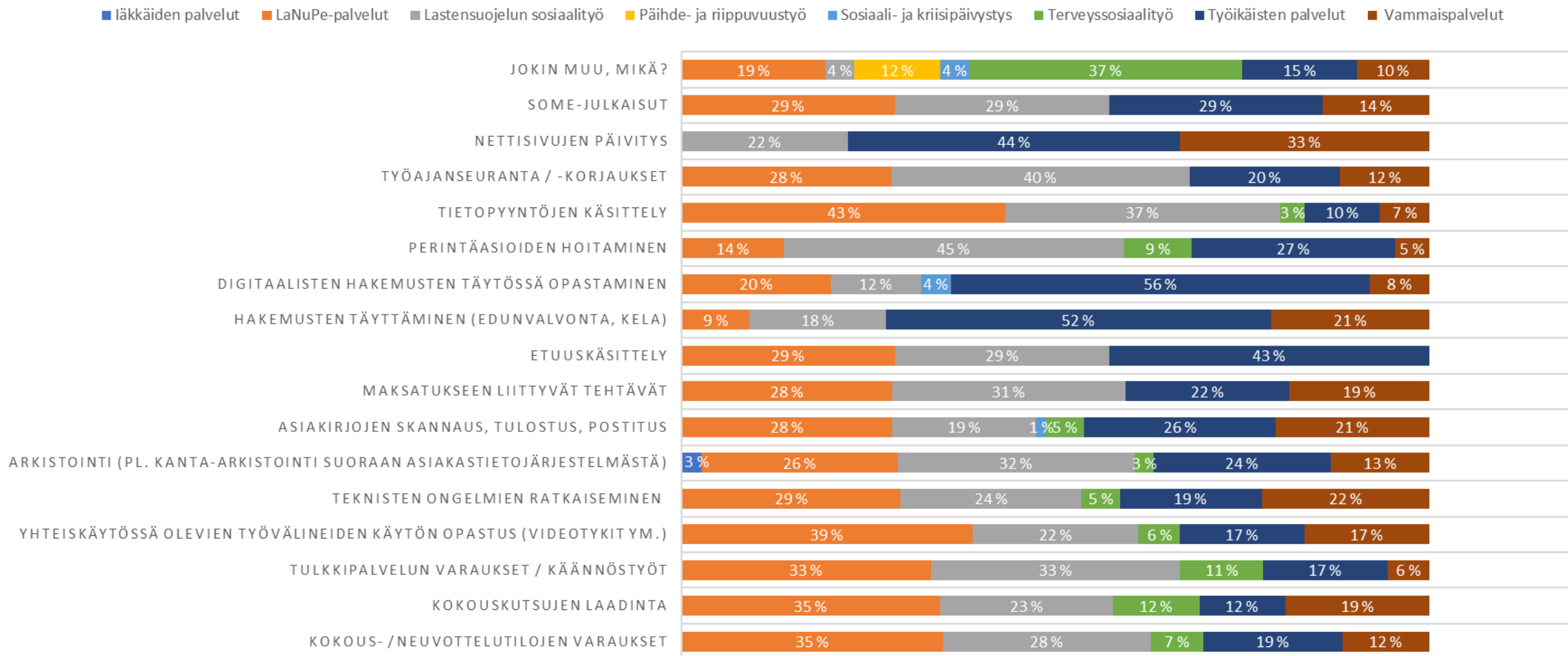

KESKEISIMMÄT TYÖTEHTÄVÄT PÄIHDE- JA RIIPPUVUUSTYÖ

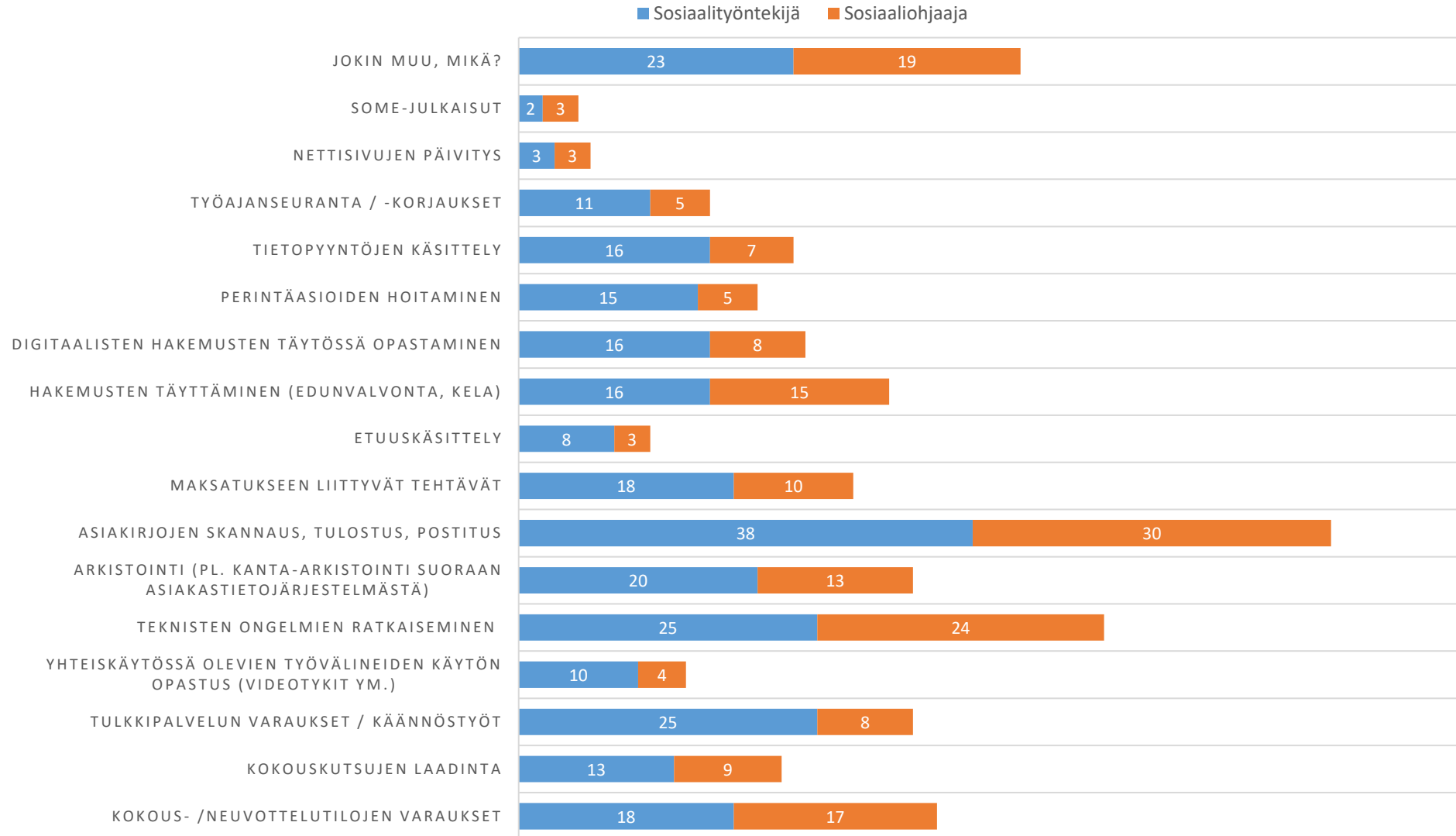
■ Sosiaalihoaja Päihde- ja riippuvuustyö

10. TYÖTEHTÄVÄT, JOTKA EIVÄT MIELESTÄSI KUULU AMMATTI-/TEHTÄVÄNKUVAASI, MUTTA HOIDAT NIITÄ SÄÄNNÖLLISESTI – KAIKKI NIMIKKEET

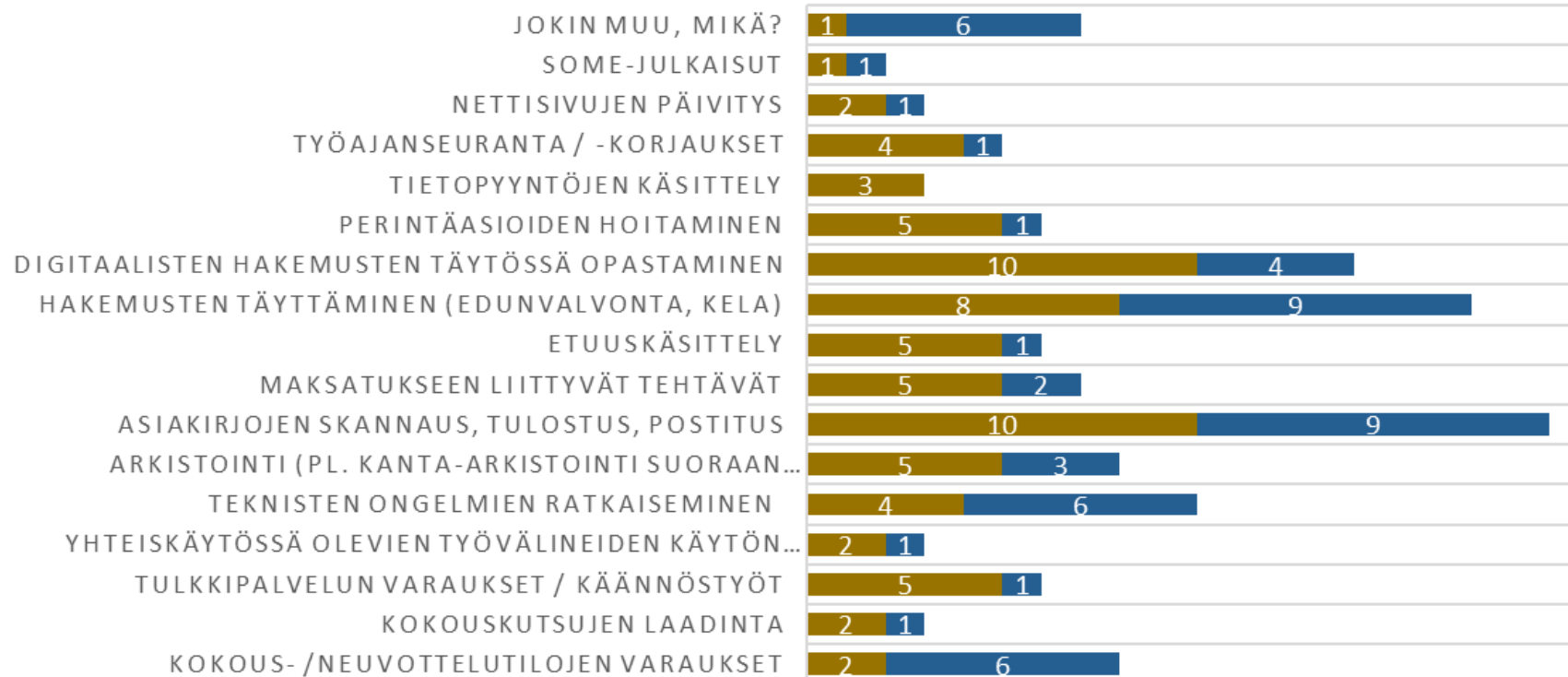
10. TYÖTEHTÄVÄT, JOTKA EIVÄT MIELESTÄSI KUULU AMMATTI-/TEHTÄVÄNKUVAASI, MUTTA HOIDAT NIITÄ SÄÄNNÖLLISESTI – SOSIAALITYÖNTEKIJÄT JA SOSIAALIOHJAAJAT

TYÖTEHTÄVÄT, JOTKA EIVÄT MIELESTÄSI KUULU AMMATTI- /TEHTÄVÄNKUVAASI, MUTTA HOIDAT NIITÄ SÄÄNNÖLLISESTI - TYÖIKÄISTEN PALVELUT

■ Sosiaalityöntekijä Työikäisten palvelut

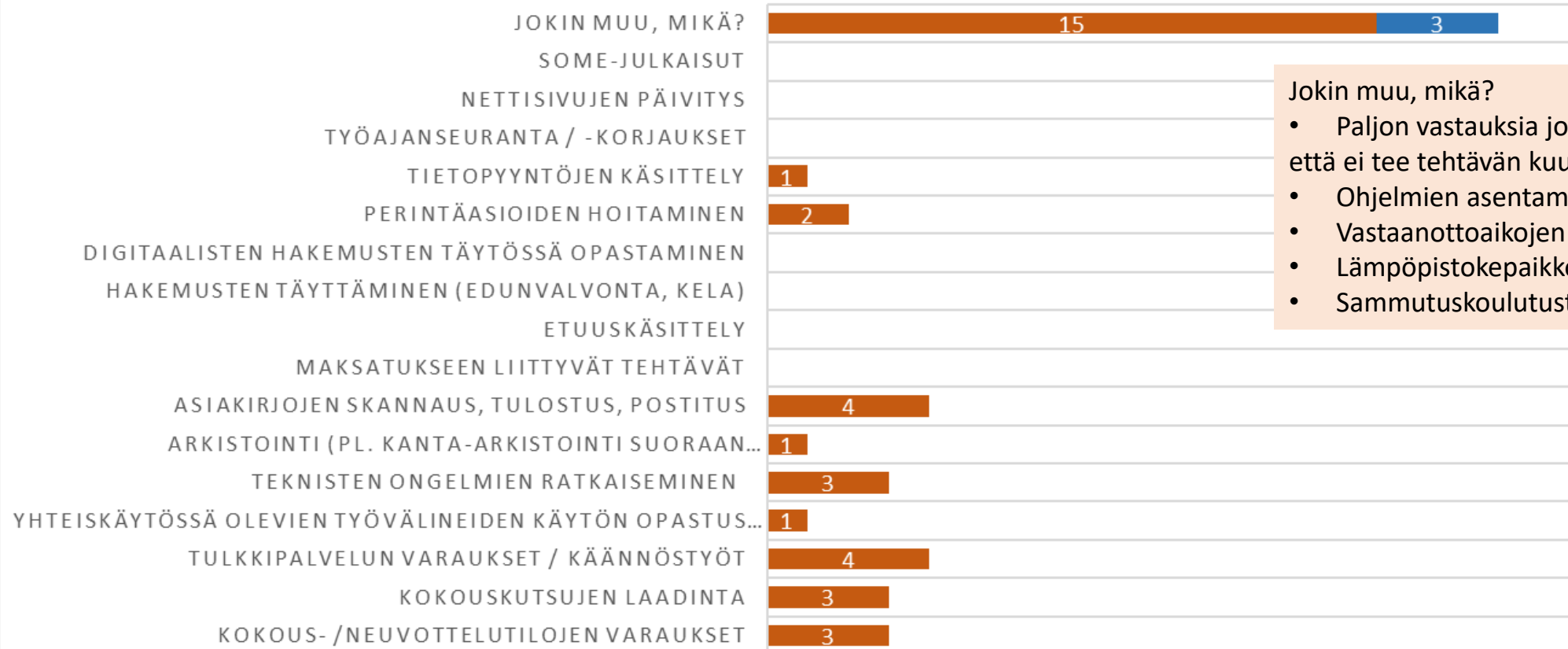
■ Sosiaalihojaaja Työikäisten palvelut

TYÖTEHTÄVÄT, JOTKA EIVÄT MIELESTÄSI KUULU AMMATTI- /TEHTÄVÄNKUVAASI, MUTTA HOIDAT NIITÄ SÄÄNNÖLLISESTI - TERVEYSSOSIAALITYÖ

■ Sosiaalityöntekijä Terveyssozialityö

■ Sosiaalihojaaja Terveyssozialityö

Jokin muu, mikä?

- Paljon vastauksia jossa mainittu, että ei tee tehtävän kuulumattomia töitä
- Ohjelmien asentaminen ja päivittäminen
- Vastaanottoaikojen peruminen
- Lämpöpistokepaikkojen ilmoittaminen
- Sammutuskoulutusten merkitseminen

Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen työn sisältö ja sujuvuus

Kysymykset
11-17

Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa - hanke

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

SONet BOTNIA

11: Konkreettiset toimenpiteet työn sujuvuuden parantamiseksi (oman työn näkökulma) työntekijätason toimenpite-ehdotuksia					
Lapsiperhepalvelut	Lastensuojelu	Työikäiset	Vammaispalvelut	Päihde- ja riippuvuustyö	Terveyssoseaalityö
Riittävä resurssointi	Resurssien riittävyys	Nopea resurssointitarve	Erityisesti sosiaalityön resurssitarve	+ Liukuva työaika ja mahdollisuus etätöihin	Enemmän aikaa ennalta paneutua ja perehtyä asiakastyöhön (caset)
Tehtävänkuvien selkiyttäminen ja rajaaminen	Työnkuvien /työnjaon avaaminen- selkeyttä tiimityöskentelyyn	Työnkuvien selkiyttäminen ja rajaaminen Työtehtävien eriyttäminen	Työtehtävien päivittäminen Työnjaon selkiyttäminen (myös tukitehtäviin)	+Työn suunnittelun ja työnjatkuva kehittäminen	+Tehtävänkuvaa melko selkeää
Mahdollisuus keskittyä prosessin alkupään ennaltaehkäisevään työskentelyyn (arviointi interventiona)	Yhtenäiset linjaukset	Prosessien selkiyttäminen ja yhteiset linjaukset Työn organisoinnin selkiytys	Linjaukset ja prosessikuvaukset (asiakasprosessit)	HVA:een työntekijöiden saavutettavuuden lisääminen	Oman työn prosessit selkeitä Sihteeripanos käytössä Sijaisjärjestelyjen kehittäminen
Perus- ja erityistason rajojen selkiyttäminen (työn vaativuus kasvanut), selkeyttä määrittelyihin	Tarve sihteeriresurssille Toimivat työvälineet ja työtilat	Tarve sihteeripanoselle	Työparityöskentelyn lisääminen	Tarve sosiaalipalvelujen viranomaisnumerolle (konsultaatiot)	Teknisten apuvälineiden nykyistä monipuolisempi hyödyntäminen (nyt asiakkaiden tavoittamiseksi puhelin /tekstiviestit) Turvasähköpostin käyttö
Kirjaamiskäytäntöjen selkiyttäminen ja kirjaamisen mahdollistaminen	Työparityön kehittäminen (sosiaalityöntekijä-sosiaalihoaja)	Toimivimmat sähköiset työvälineet Asiakastietojärjestelmät mm. LC-ohjeistus	Toimivimmat asiakastietojärjestelmät ja ohjelmat	Viranomaisyhteistyön sujuvoittaminen	Yhteistyön parantaminen sosiaalihuollon kanssa - myös asumistyö Samoin terveydenhuollon kanssa Säännölliset tapaamiset/ konsultaatiot
Asiakastietojärjestelmän kehittäminen asiakasnäkökulmasta	Tiedottaminen(työnkuvat ja työyksiköt) Yhteistyö joustavoittaminen	Työnkuvista tiedottaminen Tuottajapuolelta tulevan tiedonkulun ja ohjeistuksen tehostaminen	Tiedonkulun parantaminen (HVA)	+Työn tehokkuuden ja sujuvuuden arviointi	Selkeämpi ajantasaisempi tiedottaminen HVA:een sisällä ja ulkopuolelle
Yhteistyön lisääminen (moniammatillinen ja alueellinen) Tiedonkulun/viestinnän tehostaminen	Suunnitelmallinen ja huolellinen perehdytys Osaamisen jakaminen Kollegiaalinen tuki/konsult.	Moniammatillisuus ja konsultaatiomahdollisuudet	Työhuoneet, työtilat (ml. Saavutettavuus) Etätöet	+Mahdollisuus ja velvollisuus vaikuttaa omaan työhön lisää työskentelymotivaatiota	Työhyvinvoinnin tukeminen muutostilanteissa
Tasapuolinen ”koutsaava” johtajuus	Esihenkilöiden tavoitettavuus	Esihenkilöiden tuki ja saatavuus Perehdyttäminen (HVA:elta)	Lähiesihenkilöiden ammatillinen tuki Perehdyttäminen	Työkyvyn tukeminen	Hyvät koulutusmahdollisuudet
Perehdytysuunnitelmat ja koulutusmahdollisuuksien lisääminen	Työntekijöiden työkyvyn ja työhyvinvoinnin tukeminen	Työkyvyn tukeminen Työntekijöiden vahvuuksia	Työkyvyn tukeminen Työsisältöjen päivittäminen		Työn arvostus Työhyvinvoinnin tukeminen

11: Työntekijöiden näkemyksiä ja toimenpide-ehdotuksia (työn sujuvoittamiseksi)- nostoja aineistosta:

"Työn selkeämpi organisointi. Kun on monta eri työroolia, niin on vaikeaa pitää kokonaisuutta kasassa."
(TI)

"Toimiva asiakastietojärjestelmä. Nyt paljon teknistä ongelmaa. LifeCaresta helpot, konkreettiset ohjeet, jotka helposti löydettävissä".
(TI)

"Oikeaa ohjausta työn tekemiseen ja sen järjestämiseen. Nyt työtä vain valuu hoidettavaksi, mutta sitä ei ohjata eikä seurata. On tunne, että on hyvin omillaan". (LP)

"Turvattava osaaminen myös tiimien sisällä". (LP)

"Muualla kootun asiakastiedon hyödyntäminen."
(TI)

"Pääsisi katsomaan myös sosiaalihuollossa tehtyjä suunnitelmia ja päätöksiä". (THS)

"Työnkuvan täsmentäminen ja työn kohdentaminen tärkeimpiin tehtäviin. Esim. lakisääteiset arvioinnit ja lausunnot ovat aikaa vieviä, mutta niille ei ole määritelty työaikaa ja ne on tehtävä kaiken muun ohessa." (VP)

"Seniори- sosiaalityöntekijät konsultointirakenteisiin/ suoraan asiakastyöhön." (LS)

"Saumaton tiedonkulku eri toimijoiden välillä. Toimivat työvälineet, työparityöskentely (turvallisuus, toiset korvat), asiakasmäärä ja sitä kautta työssä jaksaminen ja määräajoissa pysyminen". (LP)

"Työn vaativuuden arvioinnit ja palkkaus niiden mukaisesti". (VP)

"Toiveena viranomaisnumero sosiaalihuollon palveluihin konsultaatiota varten." (PÄ)

"Työntekijöiden vahvuuksia huomioiva työn eriyttäminen lisäisi työn pitovoimaa." (TI)

"Mahdollisuus etätöihin tarvitaan mm. kirjalliset työt." (THS) (TI)

"Työn monipaikkaisuus." Tarve sosiaalityön alueellisille jaoille (liikkuva työ lisää kuormitusta)." (LP)

Mahdollisuus ja velvollisuus vaikuttaa omaan työhön lisää motivaatiota." (PÄ)

"Mahdollisuus täydennyskoulutukseen sekä myös työssä keskeisten asioiden **kertaamiselle**". (VP)

- "Työnjaon avaaminen tarkemmin
- Tehtäväkuvien kunnollinen avaaminen
- Prosessien avaaminen
- Kunnan perehdytys uusille työntekijöille
- Toimivat työvälineet
- Selkeät työtehtävät toimistosihteerin tehtäväksi
- Asiakirjojen skannaus, kopiointitehtävien siirto pois omasta työkuvasta
- Selkeät pelisäännöt tiimien sisällä."

(LS)

Kysymys 12.

Toimenpide-ehdotuksia vastuuyksikkötasolle

Lapsiperhepalvelut	Lastensuojelu	Työkäiset	Vammaispalvelut	Päihde- ja riippuvuustyö	Terveyssoseaalityö
Resurssit	Työnjako /sihteerityö	Resurssit	Resurssit	Tiedottamisen parantaminen	Tiedonkulun parantaminen
Enemmän esihenkilön läsnäoloa	Vastuuyksikköjohtajan /esihenkilön läsnäolo ja tuki	Selkeät tehtäväkuvat ja prosessit	Työnjaon selkeyttäminen		Selkeät otilu/sijaistamiskäytännöt
Selkeät tehtäväkuvat	Työnkuvien selkiyttäminen	Asiakasmäärän rajaaminen	Yhdenmukaiset ja selkeät työkäytännöt		Terveydenhuollon ja sos.palvelujen saumattomampi ja tiiviimpi yhteydenpito
Selkeät ohjeet	Toimivat työtilat	Esimiehen vahva tuki	Laajempi yhteistyö		
	Selkeä työparirakenne	Toimivimmat rakenteet ja vastuut	Yhteiset toimintatavat		
	Perehdytys	Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	Riittävä perehdytys		

12. Työntekijöiden näkemyksiä ja toimenpide-ehdotuksia

• Vastuuyksikötasolle

”Sosiaaliohjaajana on joutunut tehdä ison työn, että oma huoli asiakkaasta otettaisiin sillä vakavuudella, että saa sosiaalityöntekijän arvioimaan tilannetta. Tämä johtuu ihan selkeästi siitä, että **resurssit on pienet ja kaikki hukuvat töihin**. Pelottaa, että kiireessä tulee tehtyä jokin virhe, jota ei pystytä korjata.” (LP)

”**Työnkuvien tarkempi määrittely**: Kuka asiakas kuuluu ja kenelle. Nyt ei ole asiakaslistaa kellään, vaan se hoitaa asiakkaan asiaa joka viimeksikin hoitanut eli nimettyjä asiakkaita ei ole. Se selkiyttäisi työtä. Lisäksi olisi käytävä läpi se, että mitä sosiaaliohjaaja tekee ja mitä sosiaalityöntekijä tekee, jolloin resurssi painottuisi oikeaan kohtaan”. (VP)

”Lapsiperheiden sosiaalityöhön **erikseen työntekijät** jotka tekevät **ensiarviointia** ja palvelutarpeen arviointia ja erikseen työntekijät, jotka tekevät suunnitelmallista työtä”. (LS)

”Laajojen tilanneselvitysten ja arvioiden hyödyntäminen sosiaalipalveluissa. Terveystilanteiden ja sosiaalipalvelujen **saumattomampi ja tiiviimpi yhteydenpito**. Tämä välttäisi päällekkäistä työtä”. (TSH)

”... huoli siitä, **miten pitkään** vastuuyksikköjohtaja edes **jaksaa** tätä ja miten kauan oma yksikkö edes pysyy pystyssä”.

”Työ olisi sujuvaa jos olisi työpaikan **yhteiset pelisäännöt** ja jokainen myös noudattaisi niitä. Epäkohtiin puuttuminen nopeampaa, työntekijöiden arvostus toisiaan ja kaikkien ammattitaitoa kohtaan pitäisi olla itsestäänselvyys, myöskin työpaikan lakiin perustuvat säännöt”. (LP)

”Tekeviä **käsipareja lisää**, ettei enää yhtäkään ihmistä uhrata loppuun palamisen alttarille.” (TI)

Kysymys 13.

Toimenpide-ehdotuksia palvelualueetasolle

Lapsiperhepalvelut	Lastensuojelu	Työkäiset	Vammaispalvelut	Päihde- ja riippuvuustyö	Terveyssoseaalityö
Riittävä johtaminen	Rekrytointiin panostaminen	Resurssi	Selkeä työnjako	Tiedottamisen parantaminen	Tiedonkulku
Yhteistyötä lisää	Jatkuvat perehdytykset ja koulutukset LC-järjestelmään	Työkäisten palveluiden palveluyksiköiden välinen yhteinen kehittäminen	Palvelujen prosessikuvaukset	Parempi yhteistyö muiden tahojen kanssa	Terveyssoseaalityön tarpeellisuus ja hyödyntäminen
Tehokkaampi ja oikein kohdennettu viestintä	Yhteisiä linjauksia	Työn prosessien kriittinen uudelleen tarkastelu	Esimiestyön kehittäminen ja selkeyttäminen	Työntekijöiden kuunteleminen	Yhteistyön vahvistaminen
Selkeiden käytäntöjen sopiminen	Tiedottamista	Selkeät työnkuvat, työnjako	Työparityöskentelyn hyödyntäminen ja kehittäminen		Terveyssoseaalityön arvostaminen ja mainostaminen
Tasapainotettu resurssi		Selkeät linjaukset	Yhtenäisyyden vahvistaminen		
Yhdenmukaiset palveluiden kriteerit		Toimivat järjestelmät	Erityisen tuen määritelmän vahvistaminen		
Perehdyttäminen		Tilaa- ja tuottajamallin purkaminen	Toimivat ja selkeät ohjelmat, linjaukset		
		Yhtenäiset toimintatavat	Yhteisten linjausten laatiminen		
		Tiedonkulku	Vammaispalvelun kilpailukykyisyys		

13. Toimenpide-ehdotuksia

• Palvelualueetasolle

"Yhdenmukaistaminen palveluiden myöntämisen kriteereissä koko hva:n alueella". (LP)

"Myös ohjeet ja linjaukset työn tekemiseen ovat usein epäselviä ja vaihtuvat niin usein, ettei niissä ole mahdollista pysyä perässä". (TI)

"Yhteistyökäytäntöjen kehittäminen entisestään, muihin tutustuminen. Keskeneneräisistäkin asioista kuuleminen, ääneen puhuminen, jos ne koskettavat omaa työnkuvaa". (TSH)

*"**Rekrytointiin panostaminen** täysillä. Työntekijöiden puolella tulee olla ja keksiä ratkaisuja; Rekrytointilisä, sitoutumislisä, palkka vastaamaan työn vastuuta ja vaativuutta, työsuhde-edut otettava huomioon! Työntekijöiden saaminen ja pysyvyyden varmistaminen kannustimin, pitovoimatekijöihin panostaminen". (LS)*

*"**Yhtenäiset toimintatavat** koko HVA:n alueelle. Käytänteet eivät ole yhtenäisiä eikä oteta vastaan kehitysehdotuksia muilta alueilta, joissa jokin toiminta havaittu toimivaksi ja tehokkaaksi.*

*"Kuuluttaisin nimenomaan yli vastuuyksikkörajojen tehtävän **YHDESSÄ** kehittämisen perään, jotta eri näkemykset ja niiden perustelut tulisivat kuulluksi ja olisi mahdollisuus löytää **yhteinen ymmärrys**". (TI)*

*"Palvelujen **prosessikuvaukset** tulisi olla olemassa, selkeitä ja helposti saatavilla. Olisi selkeämpää, että jo aloitettu työ vietäisiin kerralla maaliin asti. Vammaispalvelun palvelualueella työskentely on kaikista sektoreista joustamattominta, repaleisinta ja hajanaisinta. Houkuttelevuus uusille työntekijöille verraten muihin palvelualueisiin ei ole millään muotoa kilpailukykyinen". (VP)*

Teema / <u>resurssit</u> : Työikäisten palvelut KESKINEN			Johtaminen/ esi-miestyön rakenne	Toimivat/ säilytettävät asiat	Konkreettiset toimenpiteet
<p>11. Oman työn sujuvuuden näkökulmasta</p>	<p>12. Vastuuyksikön työn sujuvuuden näkökulmasta</p>	<p>13. Palvelualueen työn sujuvuuden näkökulmasta</p>	<p>”Mitä tämä vastaus edellyttää johtamisen näkökulmasta”</p>		<p>Mihin/kuka ryhdytään/ryhtyy selvitystyön tuloksena</p>
<p>K:Lisää työntekijöitä, jolloin kykenen paneutumaan kokonaisvaltaisemmin asiakkaiden tilanteisiin ja muodostamaan luottamuksellisia vuorovaikutussuhteita asiakkaiden kanssa, joka on myös vaikuttavampaa ja tuloksellisempaa sosiaalityötä. Kiire ja aikapainetta täytyy vähentää tämän avulla, että työ ei ole pelkästään "tulipalon sammuttelua". Lisäksi samaan kuuluu asiakasmäärät, jotka tällä hetkellä aikuissosiaalityössä ovat valtavat eikä millään tavalla inhimilliset</p>	<p>K: Resurssit, työnkuvan selkeytys, asiakasmäärän rajaaminen</p>	<p>K: Sijaiset helpottaisivat siinä, että ihmisten sairaslomien aikana kaikki muut töihin jääneet kuormittuvat poissa olevien töistä</p>			
<p>K:Tarvitaan lisää resursseja suuren asiakasmäärän hallitsemiseksi ja itselle lisäkoulusta pakolaisten palveluun. Oma aika ei riitä kunnolliseen perehtymiseen asiakkaiden tarpeisiin.</p>	<p>K: - tekeviä käsipareja lisää, ettei enää yhtäkään ihmistä uhrata loppuun palamisen alttarille - selkeät sijaisjärjestelyt, tai ylipäättään sijaisjärjestelyt... - poissaolojen aiheuttamien töiden hajauttaminen siten, ettei työt jää jo valmiiksi ylityöllistettyjen kollegojen harteille</p>	<p>K: Sosiaalisissa, voisiko olla koko palvelualueen sisällä liikkuva resurssi joka paikkaa eri palvelutehtävien tilanteita, mikäli on odottamattomia poissaoloja tai työkuorma pääsee kasautumaan.</p>			
<p>K:Työtä sujuvoitaisi, mikäli asiakasmäärän saisi kohtuulliseksi</p>	<p>K: Riittävät työntekijäresurssit!</p>	<p>K: Resurssit, työhyvinvointi ja palkkaus</p>			
<p>K:työparityöskentelyn mahdollisuus -> tällä hetkellä ei mahdollista vähäisen työntekijämäärän vuoksi - resurssien mitoitus siten, että on mahdollista tehdä työtä, jolla on merkitystä -> nyt ei ole, koska työn määrästä johtuen tapahtuu kaikki hutiloiden ja virheiden määrä lisääntyy -> jatkuva negatiivinen palaute asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta, sekä esihenkilötasolta tuleva työmäärän ja ammattitaidon vähättele syö motivaatiota - resurssien mitoitus siten, että on mahdollisuus tehdä pitkäkestoista asiakastyötä -> tavoitteena, että asiakas ei enää tarvitse palveluja - resurssien lisääminen siten, että on mahdollisuus tehdä ohjausta ja neuvontaa kasvotusten, tavoitteena se, ettei asiakas ole passiivinen osapuoli, vaan tekee asioita oman tilanteensa parantamiseen -> huimia kustannussäästöjä, kun pienellä alun jeesillä saadaan asiakas heräämään oman toimijuuden kautta tapahtuviin parannuksiin elämässään</p>	<p>K: Seinäjoen pakolaispalvelut kuuluu työikäisten yksikölle. Asiakasmäärä on kasvanut kun ukrainalaiset ovat tulleet Suomeen pari vuotta sitten. Tarvitaan myös muita henkilöitä, jotka ymmärtää maahanmuuttajia taustaa ja kulttuurua. Vastaan yksin HVA:n puolesta Seinäjoen pakolaispalvelusta. Nyt mm. sijaisen löytämien on hankalaa</p>	<p>K: Aikuissosiaalityön resurssointi. Nyt olemassa olevien asiakasmäärien / asiakkuuksien lisäksi tulee jatkuvasti kiihtyvällä määrällä uusia shl- ilmoituksia, jotka johtavat asiakkuuksiin. Pitkäaikaisia asiakkaita, jotka ovat ostopalveluiden piirissä ei ehditä tapaamaan ollenkaan, jolloin myöskään näihin palveluihin ei tule vaihtuvuutta. Voisiko olla erikseen arviointiyksikkö (uudet vireilletulot) - asiakkuus (jo palveluissa olevat) työnjako</p>			
<p>K:Pienemmät asiakasmäärät</p>	<p>K: - Riittävät henkilöstöresurssit. Henkilöstö on uupunutta vähäisistä resursseista ja työn paljoudesta johtuen. Kun siitä seuraa pitkä sairausloma, työt jäävät jäljelle jääneiden tehtäviksi joten uupumisesta ja pitkistä sairauslomista tulee päättymätön kehä.</p>	<p>K: Työntekijämäärä tulisi suhteuttaa asiakasmäärään.</p>			
<p>K.:Resurssien lisääminen nopealla aikataululla, ennen kuin kaikki aikuissosiaalityön työntekijät ovat sairauslomalla uupumuksen takia. Tämä on aivan todellinen ongelma ja ratkaisuja olisi löydettävä pikaisesti. Asiakastyön resurssia on siirtynyt palveluiden järjestämisen puolelle, mutta sen sijaan että se sujuvoitaisi toimintaa se on tehnyt järjestelmästä tehottoman.</p>	<p>K: Lisää henkilöitä tekemään työtä, koska nykyisestä työajasta menee liikaa tietojärjestelmiin kirjaamiseen, nyt noin 30-40% työajasta. Asiakasmäärä on pysynyt samana, mutta aikaa heidän tapaamiin ei ole riittävästi, asiakkaiden ongelmat kasautuvat ja sos.työ ja -ohjaus ei kykene muuhun kuin tulipalojen sammuttamiseen. Suunnitelmallinen työskentelyote ei ole enää mahdollinen.</p>				
<p>K:Se, että olisi riittävät henkilöstöresurssit. Henkilöstö on uupunutta vähäisistä resursseista ja työn paljoudesta johtuen. Kun siitä seuraa pitkä sairausloma, työt jäävät jäljelle jääneiden tehtäviksi joten uupumisesta ja pitkistä sairauslomista tulee päättymätön kehä. Omassa yksikössäni on viimeisen kahden kuukauden aikana ollut jatkuvasti puolet työntekijöistä pois, joten yksi ihminen tekee sekä sosiaaliohjaajan että -työntekijän työn.</p>	<p>K: Resurssivaje on näkynyt jo pitkään ja työntekijät palavat loppuun vuorotellen. Kaikilla on yksinkertaisesti liian iso työmäärä ja tähän tulisi puuttua kiireellisesti. Työntekijät kokevat, että heidän terveydellään "leikitään" eikä heitä kuulla riittävästi. Kykeneekö burn outin partaalla oleva viranhaltija tekemään laadukasta sosiaalityötä?</p>				

Teema / tehtävänkuvat: Työikäisten palvelut KESKINEN

Teema / tehtävänkuvat: Työikäisten palvelut KESKINEN			Johtaminen/esi- miestyön rakenne	Toimivat/ säilytettävät asiat	Konkreettiset toimenpiteet
11. Oman työn sujuvuuden näkökulmasta	12. Vastuuyksikön työn sujuvuuden näkökulmasta	13. Palvelualueen työn sujuvuuden näkökulmasta			
K:Työnkuvan selkeyttäminen myös tärkeää. Myös työn vaatavuutta ja palkkausta tulisi kohdentaa samoin kuin lastensuojelussa.	K: Tehtävänkuvien ja prosessien selkeyttäminen	K: On osin epäselvää, mitkä asiat kuuluvat millekin sektorille, ja tuntuu, että joskus asiakkaita pallotellaan näissä, joten näissäkin olisi hyvä olla selkeät linjaukset. Myös ohjeet ja linjaukset työn tekemiseen ovat usein epäselviä ja vaihtuvat niin usein, ettei niissä ole mahdollista pysyä perässä.			
Sihteeri helpottaisi huomattavasti sitä, että ei itse tarvitsisi skannailla papereita ja siirrellä hakemuksia Kelmusta, ja viedä päivän loppuksi vielä kirjeet postiin. Selkeät raamit siitä, kuka tekee mitäkin. Lisäksi raamit siitä, mille esimiestasolle asti mikäkin asia pitää viedä.	K: Tällä hetkellä esimerkiksi teemme paljon sihteereille kuuluvia tehtäviä sekä Kelalle kuuluvia tehtäviä. Palveluverkon ollessa vähäinen, tupataan aikuissosiaalityöhön kaikenlaisia sinne kuulumattomia töitä, joita kuitenkin jonkun on tehtävä. Matalan kynnyksen työntekijöitä tarvittaisiin enemmän avuksi esimerkiksi asiakkaille asioiden hoitoon.	K: - selkeät työnkuvat mahdollisimman pian - työn tasapuolinen jakaminen -> tilastot eivät kerro koko totuutta (huom! liittyen seuraavan sivun kysymykseen monenko asiakkaan omatyöntekijäksi olet nimetty ja tapaamisten lukumäärä, koska kaikki tehtävää työtä ei voi merkitä omatyöntekijä-työksi ja tapaamisia tapahtuu pitkin päivää ilman ajanvarauksia - tämä kysymys palvelee terveydenhuollossa, mutta ei sosiaalihuollossa) -> työn suorittajien aito kuuleminen			
K:mahdollisuus keskittyä oleelliseen työhön -> työnkuvan määrittely ja yhtenäiset linjaukset siitä, mitä priorisoidaan, kun aika ei riitä kaikkiin määrättyihin työtehtäviin	K:- selkeät työnkuvat mahdollisimman pian	K: - työprosessien kriittinen uudelleen tarkastelu -> paljonko päällekkäistä työtä, onko mahdollista tehdä jokin asia nopeammin / sujuvammin, onko turhia työvaiheita / tarpeetonta työtä -> työn suorittajat mukaan tähän kehittämistyöhön nopeasti!!!!!!!!!!!!!!			
Työparityöskentely ja työnjako, ei päällekkäistä työtä	K: Toimivat toimintaprosessit ja työn järjestelyt, esim. päinvastaisen hoitaminen riittävin resurssein, sijaistukseen varautuminen, toimiva ja tasapuolinen työn- ja tehtävänjako.				
K:Toimistosihteerin työpanosta sosiaalityöhön, ettei sosiaalityöntekijän tarvitse käyttää aikaa toimistotyötehtäviin	K: Työnjaon selkeyttäminen, kirjallisen työnkuvan laatiminen kaikille				
K:Etuuskäsittely vie työajasta niin paljon kuin sille antaa, eikä työaika riitä. Suunnitelmalliselle sosiaalityölle ei jää aikaa, kun epätoivoisesti yritetään pysyä lakisääteisissä velvoitteissa, joissa ei ole mitään realistista mahdollisuutta pysyä nykyisillä henkilöstöresursseilla. Tilannetta helpottaisi, jos joku käsittelisi saapuvat hakemukset sillä tavalla, ettei itse tarvitsisi metsästää liitteitä jne., vaan tällainen taustatyö olisi jo tehty ennen kuin hakemus tulee käsittelyyn.	K: Arkistointiin ja toimistotyöhön selkeästi liittyvät asiat, myös maksatukset, toimistosiheteereille, pois sosiaalityöntekijän työtehtävistä. Etuuskäsittelyn siirtyminen enemmän sosiaaliohjaajille, sosiaalityöntekijällä erityistä tukea tarvitsevien kanssa tehtävä suunnitelmallinen sosiaalityö.				

Teema / yhteistyö: Työikäisten palvelut KESKINEN

Teema / yhteistyö: Työikäisten palvelut KESKINEN			Johtaminen/esi- miestyön rakenne	Toimivat/ säilytettävät asiat	Konkreettiset toimenpiteet
11. Oman työn sujuvuuden näkökulmasta	12. Vastuuyksikön työn sujuvuuden näkökulmasta	13. Palvelualueen työn sujuvuuden näkökulmasta	"Mitä tämä vastaus edellyttää johtamisen näkökulmasta"		Mihin/kuka ryhdytään/ryhtyy selvitystyön tuloksena
K:Tiedonkulku on huonoa ja ohjeistukset vaihtuu tuottajapuolella vähän väliä.	K: - yhteistyökumppaneille tiedon lisääminen meidän työstä, vrt. Kela lupaa sosiaalitoimen puolesta, että meiltä kyllä myönnetään tiettyjä asioita ja ihan saman tien, vaikka totuus on loppujen lopuksi ihan toinen	K: Puhelinpalvelu ei tunnu tällaisenaan toimivalta, ja on epäselvää, kun on pari eri numeroa. Miksei aukioloaika ole pidempi ja auki joka arkipäivä, ja kaikki asiat saman numeron alla, ei erillistä toimeentulotukinumeroa?			
Yhteistyö ja moniammatillisuus, etenkin sosiaalihuollon ja terveydenhuollon sekä päihde- ja mielenterveyspalvelujen välillä (yhteisasiakkaat), konsultaatio-mahdollisuudet		K: Yhteisten toimintamallien luominen ja toimintatapojen yhtenäistäminen niin että työntekijät pääsevät mukaan keskusteluun. Viestinnän tehostaminen. Vastauksien antaminen työntekijöitä askarruttaviin kysymyksiin.			
K:Kelan lähettämät ilmoitukset perusosan alentamisesta vie aikaa, koska ilmoituksia tulee runsaasti. Koen, että Kela voisi tässä tehdä yhteistyötä TE-toimiston kanssa. Lisäksi Kela voisi itse tehdä asiakkaalle pta:n, jota velvoittavat sosiaalitoimelta.					
K:Terveydenhuollosta tulee paljon ilmoituksia asiakkaista, jotka tarvitsevat ensisijaisesti terveydenhuollon palveluita.					
K:Muualla jo asiakkaasta kootun laajankin tiedon hyödyntäminen.					

Erityisen tuen tarpeen asiakkuudet ja kriteerit

Kysymykset 18-21

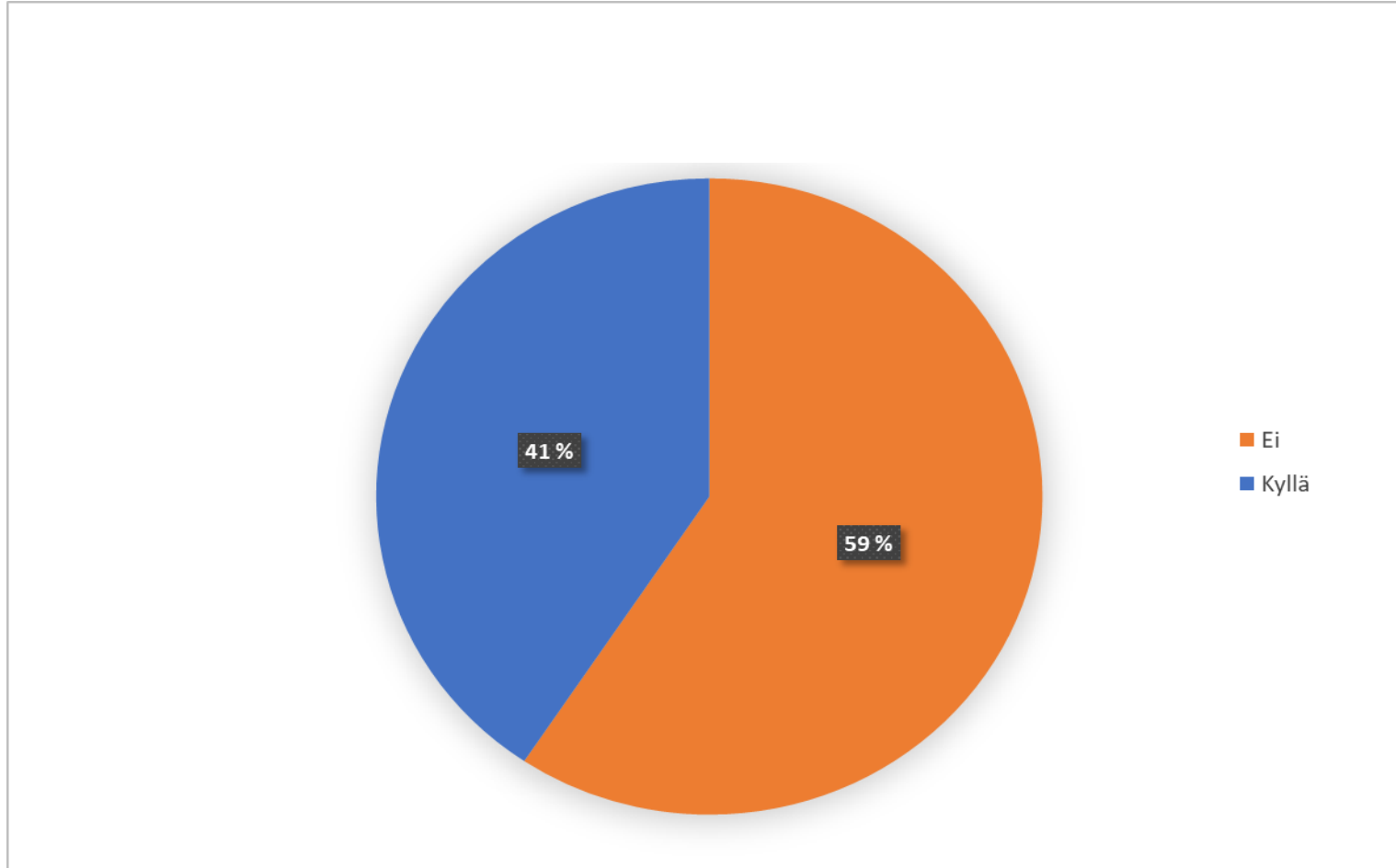
Hyvinvoiva Etelä-Pohjanmaa - hanke

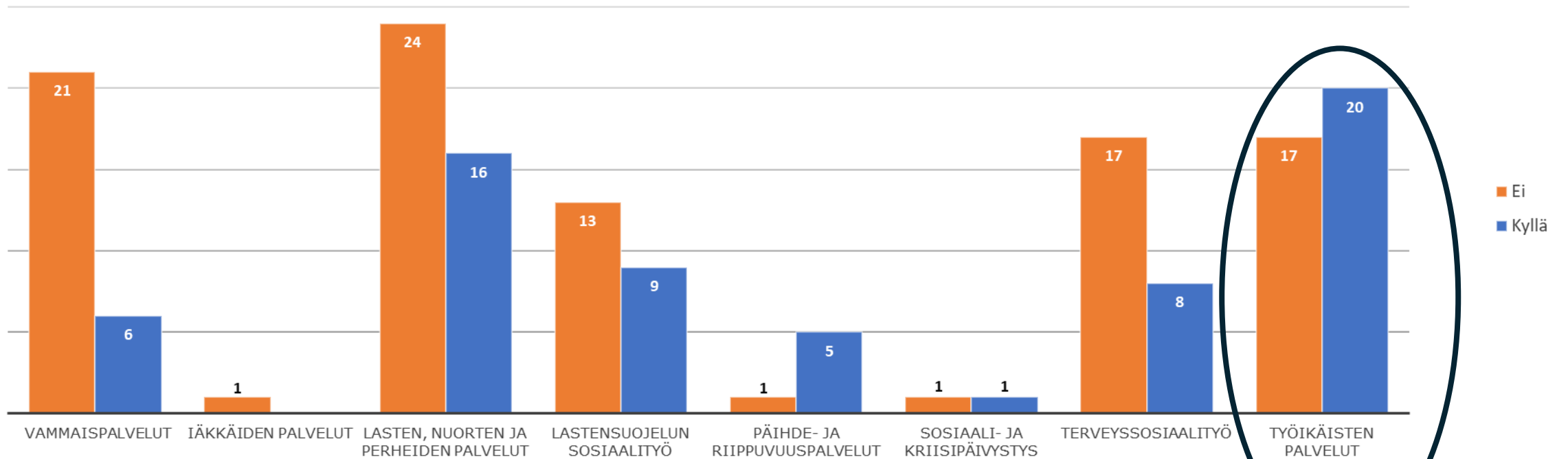
Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

SONet BOTNIA

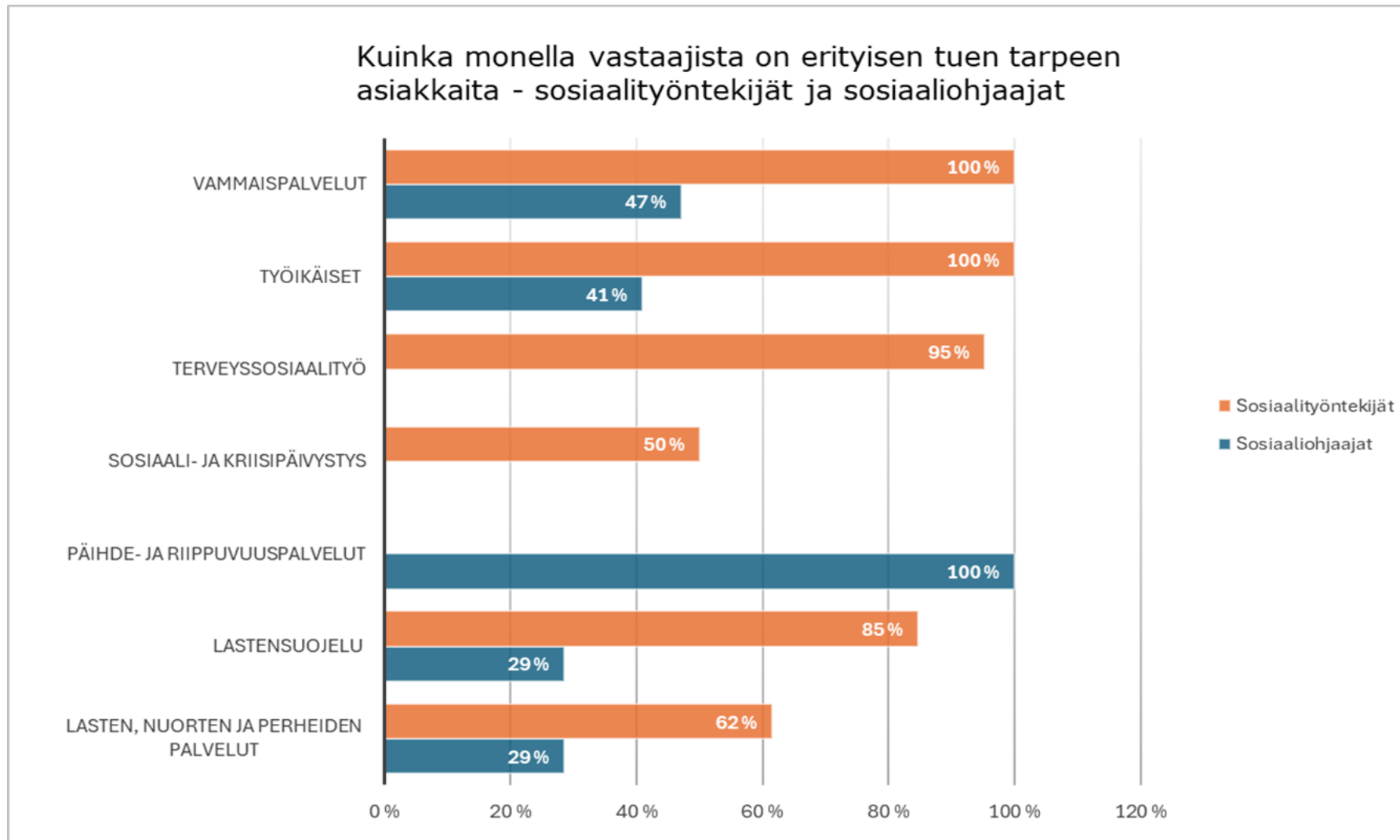
21. Onko palvelualueellasi määritelty kriteerit erityisen tuen asiakkuudelle, N=160

21. ONKO PALVELUALUEELLASI MÄÄRITELTY KRITEERIT ERITYISEN TUEN ASIAKKUUELLE?

18. Onko sinulla erityisen tuen tarpeen asiakkaita?

Kysymys 19. Kriteerit jolla määrität: Erityisen tuen tarpeen huomioita palvelualueittain

Lapsiperheiden palvelut	Työikäiset	Lastensuojelu	Vammaispalvelut	Terveyssoseaalityö
Vastauksista ilmeni, että kriteerit voivat vaihdella merkittävästi ja monissa tapauksissa kriteerit perustuvat yksilöllisiin arviointeihin ja moniammatilliseen yhteistyöhön. Monilla vastauksilla oli yhteisiä teemoja, mutta myös huomattavaa vaihtelua yksityiskohdissa ja painotuksissa.	Erityisen tuen tarpeen määrittelyssä ja tilastoinnissa on monia käytännön haasteita: 1. Tilastoinnin ongelmat: Tilastot eivät aina heijasta todellista työmäärää ja erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden määrää. 2. Sosiaalityön resursointi: Sosiaalityöntekijöiden puutteellinen resursointi johtaa siihen, että sosiaaliohjaajat joutuvat tukemaan erityistä tukea tarvitsevia asiakkaita.	Lastensuojelun asiakkaat nähdään lähes poikkeuksetta erityistä tukea tarvitsevina, ja heidän tilanteensa edellyttävät usein moniammatillista yhteistyötä ja laajaa palveluverkoston yhteensovittamista. Erityisesti kasvuolosuhteiden ja lapsen oman käyttäytymisen tarkastelu korostuvat erityisen tuen tarpeen määrittelyssä. Lisäksi resurssien riittämättömyys ja palveluiden saatavuus ovat keskeisiä haasteita lastensuojelun asiakastyössä	Vastauksista ilmeni, että kriteerit vaihtelevat jonkin verran ja että määrittelyissä korostuvat sekä asiakkaan yksilölliset tarpeet että lainsäädäntö ja sisäiset ohjeet. Monilla vastauksilla oli yhteisiä teemoja, mutta myös eroja kriteerien yksityiskohdissa ja painotuksissa.	Terveyssoseaalityön sosiaalityöntekijät määrittelevät erityisen tuen tarpeen potilaan terveydentilan, sosiaalisen ja psyykkisen tilanteen, käytännön haasteiden ja erityisten asiakasryhmien perusteella. Vakavat sairaudet, toimintakyvyn heikkeneminen ja psyykkiset ongelmat ovat keskeisiä kriteerejä. Lisäksi potilaat, joilla on vaikeuksia hakea ja saada palveluita tai jotka tarvitsevat moniammatillista tukea, nähdään usein erityisen tuen tarpeessa olevina. Erityisesti palliativiset potilaat ja monisairaat potilaat ovat ryhmiä, jotka vaativat erityistä huomiota ja tukea.

"Mikäli asiakas on hyvin haastava, vaativa eikä hänen palvelutarvetta vastaavaa palvelua tahdo löytyä niin asiakas on silloin mielestäni erityistä tukea tarvitseva." (TI)

"Suojelun tarve".(LS)

"Asiakas, ei pysty vamman tai sairauden vuoksi hakemaan palveluita, eikä hänellä ole sellaista läheistä, joka pystyy avustamaan." (VP)

"Erityisen tuen tarpeessa on henkilö, jolla on useampia toimintakykyä ja itsenäistä selviytymistä haittaavia rajoittavia tekijöitä." (THS)

Lapset, nuoret, lapsiperheet:

1. Lainsäädäntö, ohjeistukset ja organisaation vaikutukset:

sosiaalihuoltolain määrittely ja organisaation käytännöt.

Sosiaalihuoltolain määrittely ja työyksikön sisäiset kriteerit.

Useissa vastauksissa todetaan ettei kriteerejä ole virallisesti määrittely

2. Asiakkaan tilanne

Perhe- ja lapsikohtaiset tekijät:

Vanhempien yhteistyöhaluttomuus ja kyvyttömyys turvata lapsen arkea.

Vanhempien päihteiden käyttö ja väkivalta lapseen kohdistuvana.

Lapsen itsetuhoisuus käytös, väkivaltaisuus, päihteiden käyttö.

Kyvyttömyys hakea ja saada tarvittavia palveluja esimerkiksi kognitiivisten tai psyykkisten sairauksien vuoksi.

Kasvu- ja kehitysympäristön tekijät:

Lapsen kasvuolosuhteet eivät ole turvalliset ja vaarantavat terveyden tai kehityksen.

Moniammatillisen tuen tarve ja kompleksiset tilanteet, joissa useita toimijoita ja palveluita tarvitaan.

3. Lastensuojelutarpeen arviointi ja

moninaisuus: Jatkuva lastensuojelutarpeen arviointi ja palvelutarpeen määrittely.

Useiden palveluiden tarve ja moninaiset haasteet, joihin vanhemmat eivät kykene vastaamaan.

Lastensuojelu

1. Lainsäädäntö, ohjeistukset ja organisaation vaikutukset

Useat vastaukset viittaavat lainsäädäntöön (SHL, LsL) ja virallisiin kriteereihin, jotka määrittelevät erityisen tuen tarpeessa olevat asiakkaat (kasvu ja kehitys vaarantuu, kasvuolosuhteet)

2. Asiakkaan tilanne

kokonaisvaltaiseen tarkastelu; , erityisesti kasvuolosuhteiden ja käyttäytymisen osalta:

Kasvuolosuhteet: Lapsen kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa hänen terveyttään ja kehitystään.

Lapsen oma käyttäytyminen: Lapsi vaarantaa omalla käyttäytymisellään terveyttään ja kehitystään.

Haasteiden määrä ja monimuotoisuus: Useita haasteita, kuten päihde- ja mielenterveysongelmat, rikollisuus ja vaikeudet sitoutua työskentelyyn.

3. Erityiset asiakasryhmät

Tietyt asiakasryhmät nähdään automaattisesti erityisen tuen tarpeessa olevina:

Lastensuojelun asiakkaat: Kaikki lastensuojelun asiakkaat katsotaan erityistä tukea tarvitsevinä, koska heidän kasvuolosuhteensa tai oma käyttäytymisensä vaarantavat heidän kehitystään.

Diagnoosit ja erityistarpeet: Lapsilla, joilla on kognitiivinen tai psyykinen vamma, päihteiden ongelmakäyttö tai usean yhtäaikaisen tuen tarve.

4. Käytännön haasteet

Palveluiden riittämättömyys: Lastensuojelun asiakkaat ovat aina erityisen tuen tarpeessa, koska lapsiperheiden palveluiden tukitoimet ovat olleet riittämättömiä.

Palveluiden saatavuus ja yhteensovittaminen: Usean eri palvelun yhteensovittaminen on usein tarpeen, sopivaa palvelua ei löydy helposti.

Työikäisten palvelut

1. Lainsäädäntö , ohjeistukset ja organisaation vaikutukset:

SHL § 3: Laki määrittelee erityisen tuen tarpeessa olevat asiakkaat ja päävastuun kuuluu sosiaalityöntekijälle.

Käytännön ohjeistukset: Laadittu ohje.

2. Asiakkaan tilanne

Keskeisiä kriteerejä ovat:

Kokonaisvaltainen tarkastelu: Ikä, diagnoosit, elämäntilanne, päihteidenkäyttö ja palveluiden hakemisen osaaminen

Terveydelliset haasteet: Psyykkiset sairaudet, kognitiiviset syyt, päihteiden ongelmakäyttö ja terveydentilan selvittämättömät asiat

Toimintakyky: Kyky hoitaa itsenäisesti asumista, taloudenhoitoa ja etuuksien hakemista. Erityisen tuen tarve korostuu, jos asiakas ei pärjää ilman ohjausta ja neuvontaa

Palveluiden tarve ja käyttö: Vaikeudet hakea ja käyttää palveluita, ja monialainen palvelutarve

3. Erityiset asiakasryhmät

Tietyt asiakasryhmät nähdään automaattisesti erityisen tuen tarpeessa olevina:

Pakolaiset ja maahanmuuttajat: Näillä ryhmillä on erityisiä tarpeita liittyen kotoutumiseen ja palveluiden käyttöön.

Yksinhuoltajat ja perheet, joissa on vammaisen lapsi: Nämä ryhmät tarvitsevat usein monialaista tukea.

Moniongelmaiset asiakkaat: Asiakkaat, joilla on samanaikaisesti useita haasteita, kuten mielenterveys- ja päihdeongelmia sekä taloudellisia ongelmia

4. Moniammatillinen yhteistyö

Yhteistyö sosiaalityöntekijöiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa:

Konsultointi ja työparina toimiminen ovat tärkeitä erityisen tuen asiakkaiden kohdalla

Verkostotyön korostuminen: Useiden palveluiden yhtäaikainen tarve ja monialainen yhteistyö korostuvat erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden kohdalla.

20. Nostoja palvelualueittain: Mitkä asiat itse näet tärkeänä erityisen tuen tarpeen määrittelyssä palvelutehtäväsi näkökulmasta? 1/2

Mitkä asiat itse näet tärkeänä erityisen tuen tarpeen määrittelyssä palvelutehtäväsi näkökulmasta?

Lapsiperhepalvelut:

Asiakkaan tilanne/vanhemmukseen ja lapsen liittyviä nostoja

- Vanhempien kyvyttömyys huolehtia erityisesti alle 3 v. lapsesta
- lapsen oma koettu avun tarve
- perheen kokonaistilanne ja valmius vastaanottaa tukea

Arviointi ja määrittely

- palvelutarpeen arviointi/lastensuojelun tarpeen arviointi
- erityispalvelujen tarve - ei silti täysin diagnoosit edellä
- jatkuva arviointi, tarvittaessa myös monialaisesti
- selkeämmät määrittelykriteerit ja työnjako

Käytännön haasteet/työskentely

- verkostotyön tarve mm. sosiaalityö/terveydenhuolto / terveysosiaalityö
- resurssivaje vaikeuttaa

Lastensuojelu

Asiakkaan tilanne/Vanhemmukseen ja lapsen liittyviä nostoja

- lapsen suojelun tarve-> uhattuna: kasvu, kehitys ja kasvuolosuhteet mm. perheen päihde- ja mielenterveysongelmat/rikollisuus
- lapsen oma käytös (psyk.sairaus /päihde)
- tilanteen kompleksisuus
- lasu-asiakas aina ETT- asiakas, jollei ole huostassa

Käytännön haasteet /työskentely

- palvelutarpeen arviointi
- resurssivaje
- tarve selkeämmille määrittelykriteereille ja työnjaolle

Työikäisten palvelut

Asiakkaan tilanne

- puutteellinen ymmärrys omasta tilanteesta ja avun tarpeesta
- kyvyttömyys hakea palveluita

Arviointi ja määrittely

- tarve toimintakyvyn kokonaisvaltaiselle tarkastelulle (ei pelkkä diagnoosi edellä)
- usein monialaisen tuen/ monipalvelujen & verkostotyön tarvetta
- perheen/lähiverkoston tukimahdollisuuksien kartoittaminen ja huomiointi

Käytännön haasteet/työskentely

- palvelutarpeen arviointi & palvelujen oikea-aikaisuus
- tarve selkeämmille määrittelykriteereille ja työnjaolle
- erityisen tuen tarpeen muuntuvuus
- dilemma: itsemääräämisoikeus vs. haavoittumassa asemassa olevan suojeluvollisuus

Sosiaali- ja kriisipäivystys

Arviointi ja määrittely

- ilmeneminen usein haastavaa työn luonteen vuoksi
- työtehtävä ed. nopeaa määrittelyä:
- osa tulee heti selkeästi ilmi /
- osa ei näydytyä lainkaan

Käytännön haasteet/työskentely

- asiakas saa palvelut ja usein reagoiti myös SHL-ilmoituksella

Ikäpalvelut

Asiakkaan tilanne

- usein selkeä erityisen tuen tarve, mutta asiakas itse kieltää
- tyypillisesti kyse kaltoinkohtelusta

Huomioita

Selkeämpää työnjakoa toivotaan (sosiaaliohjaus/sosiaalityö-> vastuutyöntekijäys)

Konkreetit kriteerit määrittelyyn nousevat vahvasti vastauksissa

Määrittely koetaan haasteelliseksi, toisaalta eri palvelutehtävistä kirjattu myös muutamia selkeitä ETT-ehtoja. Tässä kuitenkin vaihtelua mm. Ei huostassa oleva lasu-asiakas on aina ETT:n tarpeessa tai riippuvuushoidoissa oleva.

Kuitenkaan hankala asiakas ei ole aina ETT

Toisaalta toivotaan myös joustavuutta "toiminnan tasolla":

Ei pelkästään diagnoosit edellä, vaan huomioidaan esimerkiksi perheen kokonaistilanne ja asennoituminen: perheen /lähiverkoston tuen mahdollisuuksien kartoittaminen ja huomiointi.

Toimintakyvyn kokonaisvaltainen tarkastelu/ arviointi nousee useissa vastauksissa, samoin painottuu kyvyttömyys ymmärtää omaan tilannetta sekä kyvyttömyys hakea palveluita

Myös erityisen tuen tarpeen "muuntuvuus"/vaihtelu elämänkaarella!

Huomioitava: -palvelutarpeen arvio ja palvelujen oikea-aikaisuus!

Ammattieettisiä haasteita: aikuisten osalta ristiriita itsemääräämisoikeus vs. suojelun tarve. Lisäksi sosiaalityön puutteellinen resursointi aiheuttaa "eettistä tuskaa" resurssipulan ja asiakkaan tarvitsevan erityisen tuen paineissa, "haavoittuvassa asemassa olevien tasapuolinen kohtelu" saattaa vaarantua

20. Nostaja palvelualueittain: Mitkä asiat itse näet tärkeänä erityisen tuen tarpeen määrittelyssä palvelutehtäväsi näkökulmasta? 2/2

Mitkä asiat itse näet tärkeänä erityisen tuen tarpeen määrittelyssä palvelutehtäväsi näkökulmasta?

Päihde- ja mielenterveyspalvelut:

Arviointi ja määrittely

- kaikki päihde- ja mt. asiakkaat eivät ETT-tarpeessa, mutta usein sosiaalihuollon palvelujen tarvetta
- psykiatrinen potilas = aina ETT
- riippuvuushoidoissa oleva = aina ETT
- usein mukana väkivalta/sen uhka

Käytännön haasteet/ työskentely

- päihde- ja riippuvuuspalveluista korostuu sosiaalipalveluihin ohjaaminen
- mainitaan myös tiedottaminen organisaation/yksikön terveydenhuollon toimijoille ETT-tarpeisista asiakkaista ja heidän oikeuksistaan palveluihin
- tiedottaminen oikeuksista myös asiakkaalle

Vammaispalvelut

Arviointi ja määrittely

- usein selkeä diagnoosi/ asiantuntijalausunto:
- mm. kehitysvamma/muu monimuotoinen/laaja-alainen oppimiskyvyn häiriö
- myös monidiagnoosit
- tyypillistä laaja-alaisen ja pitkäaikaisen tuen tarve/ monilainen sote-palvelujen tarve
- mainintana myös nepsy -asiakkaat, joilla usein myös liitännäissairauksia
- ed. ammattilaisten arviointia, mutta myös asiakkaan ja läheisten näkemystä
- tarvitaan kokonaisvaltaista toimintakyvyn /toimintaympäristön arviointia
- huomioitava toisinaan myös palvelutarpeen muuntuvuus/ei-stabiilius

Käytännön haasteet/työskentely

- puolesta asiointia
- erilaisten kommunikaatio-keinojen huomiointi

Terveydenhuollon sosiaalityö

Arviointi ja määrittely

- laki määrittelee
- usein sairaus/vamma selkeä
- aina silti huomioitava vaikutus toimintakykyyn
- ei täysin sidoksissa diagnoosiin, vaan tarpeen muuntuvuutta (vaikeuttaa määrittelyä)
- usein pitkittyneet ongelmatyydyhdet
- kokonaisvaltaiset vaikutukset ja yksilölliset vaikutuksen arjessa selviämislle

Käytännön haasteet/työskentely

- tyypillistä mm. psykiatrisen sairauksien vaikutusten tunnistamattomuus palvelujärjestelmässä
- kokonaisvaltaisen, moniammatillisen tilannearvio vaativala
- ammattilaisten osaamisen lisäämiselle tarvetta

Työskentelyssä korostuu:

- 1.tiedottaminen
- 2.palveluihin ohjaaminen
- 3.tiedonsaanti sosiaalihuollosta

Huomioita

Sosiaalityön puutteellinen resursointi nousee haasteena vastauksissa erityisen tuen tarpeisille asiakkaille

Määrittely koetaan haasteelliseksi, toisaalta eri palvelutehtävistä kirjattujen selkeiden ETT-tarpeiden määrittely myös vaihtelee

Omatyöntekijän vastuuseen kaivataan selkeyttä

Vammaispalveluissa erityisyys usein enemmän selkeää diagnosointia, vastauksissa nousee myös puolesta asioinnin ja erilaisten kommunikaatiokeinojen merkitys, Nepsy-asiakkuudet myös mainitaan

Monialaisen yhteistyön tarve & monialaisen arvioinnin tarve toistuu vastauksissa

Osaamisen kysymykset: tarvitaan riittävää sosiaalityön osaamista, ETT:n tunnistaminen koetaan haasteelliseksi

Päihdetyön vastauksissa korostuu ETT:n kohdalla tehtävänä sosiaalihuollon palveluihin ohjaaminen

Terveydenhuollon sosiaalityössä määrittely ym. koetaan ehkä toisaalta helpommaksi, mutta kaivataan enemmän moniammatillista arviointia ja myös tiedonkulun sujuvuutta (vastavuoroisuus). Korostetaan myös sairauden/vamman aiheuttaman ett-tarpeen muuntuvuutta/vaihtelua -> määrittely ed. kokonaisvaltaista arjen toimintakyvyn arviointia

20. Näkemyksiä erityisen tuen määrittelyyn - aineistonostoja palvelutehtävän näkökulmasta

"Selkeä työnjako/tehtävänjako sosiaaliohjaajan ja sosiaalityöntekijän kesken. Ei voi enää mennä niin, että sosiaaliohjaaja on isossa vastuussa erityisen tuen asiakkaiden kanssa." (VA)

"Erityisen tuen tarve ei ole sidottu mielestäni tiettyyn diagnoosiin vaan kokonaistilanteen arviointiin sekä arjen toimintakykyyn, johon vaikuttaa asiakkaan yksilö- ja ympäristötekijät, jotka voivat olla arjessa suoritumista estäviä tai edistäviä". (THS)

Itsemääräämisoikeuden kunnioitus. Itse olen aina mieltänyt erityisen tuen tarpeen aika kapeasti niin, että henkilö, joka pystyy ilmaisemaan itseään ja tarpeitaan ei ole erityisen tuen tarpeessa. Itseäni on kummastuttanut esim. Avin tulkinta että kaikki palveluasumisen tarpeessa olevat olisivat erityisen tuen tarpeessa. Osa heistä toki on, mutta eivät kaikki. (TI)

"Heikkouksien, haasteiden, mahdollisuuksien, vahvuuksien ja tukitahojen ja lähipiirin summa." (LP)

"Lapsen kasvu ja kehitys vaarantuu, kasvuympäristö ei ole turvallinen. Vanhemmat eivät ole yhteistyöhaluisia. Huoli on kompleksinen." (LS)

"Palvelutarpeen arvioinnissa otetaan kantaan onko asiakas erityistä tukea tarvitseva. Vaikka työntekijän näkemys/arvio olisi, että kyllä on, niin sosiaalityöntekijöiden resurssipula "pakottaa" vastaamaan tähän kohtaan ei. Tämä sotii omaa työskentelyä ja etiikkaa ja lakia vastaan. Sosiaaliohjaajilla on paljon erityistä tukea tarvitsevia asiakkaita, mutta koska niitä ei voida siirtää sosiaalityöntekijällekään, niin on vain toimittava näin, jotta asiakas saa palveluita." (TI)

"Määrittelyn pitää olla selkeä, mutta toisaalta joustava. Totta on, että useat sosiaaliohjaajat tekevät työtä hyvinkin haastavien ja myös erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden kanssa. Työyhteisöissä on hyvä käydä keskustelua määrittelyistä ja pohtia yhdessä, kuka on milloinkin erityistä tukea tarvitseva henkilö." (TI)

22: Kommentteja aineistosta palvelualueittain

LAPSIPERHEPALVELUT:

- Ensiarviointiin panostaminen tehostanut työskentelyä
- Kynnyksettömät yhteistyökykyiset tukipalvelut vähentäneet erityispalvelujen käyttöä
- Uudet työmenetelmät ja yhteistyö lisääntyneet
- Työntekijöiden aito kuuleminen tukee työhyvinvointia

”Toivottavasti asioihin kyselyn myötä paneudutaan ja saamme jonkinlaista tiedotusta, kuinka kyselyn tulokset tullaan huomioimaan”. (VA)

VAMMAISPALVELUT

- Kokemuksia onnistuneista tiimien työnjaosta, joka selkiyttänyt ja motivoi työhön.

LASTENSUOJELU:

- Tarve useammin ja säännöllisesti toteutettaville työntekijöiden mielipiteiden kuulemiselle
- Odotuksia sosiaaliohjaaja-sosiaalityöntekijä työparityöskentelylle
- Konsultointitarpeet kasvussa

”Olisi ihana, kun työn suorittajia kuunneltaisiin myös kasvotusten”. (TI)

PÄIHDE-JA RIIPPUVUUSHOIDON PALVELUT:

- Työnkuvaa ja myös työmenetelmiä avattu laajasti
- Säännöllinen yhteistyö eri palvelualueilla toimii!

TYÖIKÄISTEN PALVELUT:

- Positiivista: kiertävät päivystysviikot
- Yhteistyö eri palveluyksiköihin pääsääntöisesti toimivaa

”Päätäjätahot voisivat vaikka tulla seuraamaan päiväksi sosiaaliohjaajan tai sosiaalityöntekijän työtä (nähdäkseen työn arkea)”. (VA)

TERVEYDENHUOLLON SOSIAALITYÖ

- Tyytyväisyys työnkuvaan ja työn erityisyys
- Kuntouttava ja psykososiaalinen työote

Toimenpiteitä ja tартtumista vaatii...

Resurssien tasapuolinen
jakautuminen

Tehtäväkuvien, työnkuvien ja
tehtävänjaon selkeyttäminen

Työhyvinvoinnista ja työkyvystä
huolehtiminen

Sihteeriresurssin ja tukipalvelujen
selvittäminen

Yhteistyörakenteiden luominen ja
varmistaminen

Esihenkilötyön kehittäminen

Johtamisjärjestelmän ja organisaation
selkeyttäminen

Yhteiset linjaukset ja yhdenmukaiset
kriteerit ja prosessit

Yhteistä keskustelua ja kuuntelemista

Kiitos

Etelä-Pohjanmaan
hyvinvointialue